

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-5-024 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 20-37/507-225
Karar Tarihi : 13.08.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Mehmet TOKGÖZ, Arın Özge HİMMETOĞLU, A. Buğra KAZAK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik Talepli 2 Başvuru
- Edip KARAKAN
Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi, İhlamur Caddesi No:8
Nilüfer/Bursa

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Apeks Dokusuz Örgüsüz Teknik Tekstil Destek Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Ordu Cad. No:23
Sarıçam/Adana
- Ritaş Kimya ve Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş.
Merveşehir Mahallesi Şehit Ömer Halisdemir Bulvarı No:113/1
Şehitkâmil/Gaziantep
- Teymur Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Başpınar (Organize) Osb Mah. O.S.B. 2.Bölge Hacı Sani
Konukoğlu Blv. No:10 Şehitkâmil/Gaziantep
- Kisbu Dokusuz Örgüsüz Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Beylikdüzü Osb Mah. Mermerciler Sanayi Sitesi 10. Cad.
No:22 Beylikdüzü/İstanbul
- Bilnur Plastik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
1. Organize Sanayi Bölgesi, Avar Cad. No:13 Sincan/Ankara
- Feliks Plastik Laminasyon ve Ambalaj Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Organize Sanayi Bölgesi, 26. Cad. No:9 Eskişehir
- Flokser Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Hadımköy Mah. Ürgüplü Cad. No:7 Arnavutköy/İstanbul
- Akel İnşaat Taahhüt Otomotiv Tekstil Kuyumculuk Gıda Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. 1493. Sok. No:62 Bağcılar/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Dokumasız kumaş üretiminde faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlarında Covid-19 salgınından itibaren ciddi oranda artış olduğu iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 4427 sayı ile giren başvuruda; piyasadan temin edilen dokumasız (non-woven)¹ kumaştan elbise kılıfı, koruma amaçlı cerrahi önlük üretimi ile iştiğal ettikleri; Kurum kayıtlarına 4487 sayı ile giren başvuruda ise anılan kumaştan tela (bez) çanta, elbise kılıfı ve kese üretimi ile iştiğal ettikleri; her iki başvuruda da Covid-19 salgınından önce dokumasız kumaş üreticisi teşebbüslerin anılan ürünün kilogramını (kg) 1,80-2 ABD Doları civarında satışa sundukları, ancak başvuru yapılan dönemdeki petrol fiyatlarında yaşanan düşüşten kaynaklı anılan kumaşın ham maddesinin fiyatında düşüş yaşanmasına rağmen üretici teşebbüslerin satış fiyatlarında ciddi bir artış olduğu, aynı kumaşın kg'ının 6 ABD Doları civarında satışa sunulduğu iddia edilmektedir. Ayrıca başvurularda bahse konu kumaş üreticisi bir kısım teşebbüs isimlerine de yer verilmiştir.

(3)

(TİCARİ SIR.....)

.

(4)

(.....TİCARİ SIR.....)

.

(5) Kurum kayıtlarına 4451 sayı ile giren başvuruda ve akabinde başvuru sahibi ile yapılan telefon görüşmesinde özetle;

- Kendilerinin maske üretimi yapmadığı, dokumasız kumaş üretimi, alımı ve satımı da yapmadığı,
- Covid-19 salgını öncesinde anılan kumaşın fiyatının 2,2 ABD Doları olduğu,
- Gaziantep'te yer alan kumaş üreticilerinin bir kısmından sözlü fiyat teklifi aldığı, verilen fiyatın 20-25 ABD Doları civarında olduğu, bu fiyatların da ancak ön ödemeli olması ve kişisel ilişkilerin söz konusu olduğu durumda geçerli olduğu,
- Dokumasız kumaşın ham maddesinin polipropilen olduğu, polipropilenin fiyatının artmadığı, dokumasız kumaş fiyatlarındaki artışın ham madde fiyatından kaynaklı olmadığı, söz konusu artışın tamamen talepten kaynaklı olduğu,
- Anılan kumaş üreticilerinin fiyatları yükseltme konusunda kendi aralarında anlaşmalarına gerek olmadığı, kendisinin üreticilerin aralarında anlaşmalarına dair bir duyumu olmadığı, bu üreticilerin zaten birbirleri ile fiyat konuşmadıkları, ürüne olan talebin çok artması sebebiyle bu fiyat artışının olduğunu düşündüğü

ifade edilmiştir.

(6) Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne yapılan ve ilgilisi nedeniyle yönlendirilerek Kurum kayıtlarına 20.05.2020 tarih, 4720 sayı ve 27.05.2020 tarih, 4825 sayı ile intikal

¹ Dokumasız kumaş non-woven veya tela kumaş olarak da isimlendirilmekte olup anılan kumaş işbu dosya kapsamında dokumasız kumaş olarak ifade edilmektedir.

eden başvurularda da Covid-19 salgınından sonra dokumasız kumaş fiyatlarının çok yükseldiği ileri sürülmüştür.

- (7) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.05.2020 tarih, 4427 sayı ve 13.05.2020 tarih, 4487 sayı ile giren gizlilik talepli başvurular ile Edip KARAKAN tarafından yapılan 13.05.2020 tarih, 4451 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 01.06.2020 tarih ve 2020-5-024/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 11.06.2020 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüş ve 20-28/356-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı üzerine hazırlanan 29.07.2020 tarih, 2020-5-024/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek, 20-37/509-M sayılı kararla bazı teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Koruması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 41. maddesi kapsamında soruşturma açılırken, hakkında inceleme yapılan taraflar için işbu karar alınmıştır.
- (8) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda işbu karar konusu teşebbüslere yönelik olarak;
- Apeks Dokusuz Örgüsüz Teknik Tekstil Destek Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
 - Bayteks Teknik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Ritaş Kimya ve Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş.
 - Teymur Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Kisbu Dokusuz Örgüsüz Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Bilnur Plastik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Feliks Plastik Laminasyon ve Ambalaj Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
 - Flokser Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Akel İnşaat Taahhüt Otomotiv Tekstil Kuyumculuk Gıda Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

unvanlı teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (9) Önaraştırma kapsamında; 30.06.2020 ve 01.07.2020 tarihlerinde Bilnur Plastik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BİLNUR), Mogul Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (MOGUL), Teymur Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TEYMUR), Kara Holding A.Ş. (KARA HOLDİNG), Eruslu Tekstil San. ve Tic. A.Ş. (ERUSLU), General Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (GENERAL TEKSTİL), Bayteks Teknik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BAYTEKS) ile Gaziantep şubesi, Sun Pet Ambalaj San. ve Tic. A.Ş. (SUN PET), Gülsan Holding A.Ş. (GÜLSAN), Teknomelt Teknik Mensucat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TEKNOMELT), Pelsan Tekstil Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. (PELSAN), Akel İnşaat Taahhüt Otomotiv Tekstil Kuyumculuk Gıda Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti. (AKEL), Feliks Plastik Laminasyon ve Ambalaj Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (FELİKS), Apeks Dokusuz Örgüsüz Teknik Tekstil Destek Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (APEKS), Kurt Kumaş Sanayi ve Ticaret A.Ş. (KURT KUMAŞ), Ritaş Kimya ve Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş. (RİTAŞ), Akinal Sentetik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AKINAL), Flokser Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (FLOKSER), Kisbu Dokusuz Örgüsüz Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de (KİSBU) incelemeler gerçekleştirilmiş ve teşebbüslerden bilgi talebinde bulunulmuştur. Devam eden süreçte çeşitli tarihlerde yukarıda yer alan teşebbüslerin bir kısmından ve Baktıroğlu Orman Ürünleri Mobilya ve Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş., (BAKTIROĞLU) ile Kaytela Tekst. Mob. ve İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (KAYTELA), Kimsan Teknik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (KİMSAN), Hayat Kimya San. A.Ş. (HAYAT KİMYA), Hüner Nano Tekstil Plastik Sağlık Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'den (HÜNER NANO) bilgi talebinde bulunulmuş, cevabi yazılar çeşitli tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (10) Önaraştırma sürecinde pandemi ile mücadele amacına yönelik olarak dokumasız kumaşların piyasaya tedariki hususunda, kamu kurumları tarafından kendisine çeşitli görevler verildiği bilgisi edinilen Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri'nden (GAİB) bilgi talep edilmiştir.
- (11) Ayrıca aynı şekilde çeşitli görevler üstlendiği anlaşılan DMO'nun yetkilileri ile raportörlerce 14.07.2020 tarihinde görüşme gerçekleştirilmiştir. Yine çeşitli kamu kurumlarının koordinasyonunda maske kumaşı ve maske tedariki konusunda faaliyet göstermiş olan Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş.'den (USHAŞ) de bilgi talebinde bulunulmuştur. Önaraştırma konusu ürünler ve medikal sektörü hakkında detaylı bilgi edinebilmek amacıyla Sağlık Endüstrisi İşverenleri Sendikası yetkilileri ile de görüşme gerçekleştirilmiştir.

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Taraflar

I.1.1. Apeks Dokusuz Örgüsüz Teknik Tekstil Destek Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (APEKS)

- (12) APEKS, merkezi ve fabrikası Adana ilinde olup, İstanbul ve Düsseldorf/Almanya'da şubeleri bulunan ve spunbond dokumasız kumaş üretimi alanında faaliyet gösteren bir teşebbüstür.

I.1.2. Ritaş Kimya ve Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş. (RİTAŞ)

- (13) Ritaş Holding iştiraklerinden olan RİTAŞ, Gaziantep merkezli bir teşebbüs olup spunbond dokumasız kumaş ile çeşitli iplik ve diğer kumaş türlerinin üretimini gerçekleştirmektedir.

I.1.3. Teymur Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TEYMUR)

- (14) TEYMUR, 1993 yılında open end ve ring iplik üretimi alanında faaliyet göstermeye başlamıştır. 2011 yılında ise spunbond dokumasız kumaş üretimine başlamıştır. Teşebbüsün merkezi Gaziantep'te bulunmaktadır.

I.1.4. Kisbu Dokusuz Örgüsüz Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş (KİSBU)

- (15) KİSBU, başlangıçta çeşitli iplik türleri, suni deri gibi ürünleri üretmekte iken 1997 yılında dokumasız kumaşları da üretmeye başlayan İstanbul merkezli bir teşebbüstür.

I.1.5. Bilnur Plastik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.(BİLNUR)

- (16) Ankara'da faaliyet gösteren teşebbüs spunbond üretimi alanında çalışmaktadır.

I.1.6. Feliks Plastik Laminasyon ve Ambalaj Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti (FELİKS)

- (17) Eskişehir merkezli bir teşebbüs olan FELİKS, spunbond dokumasız kumaş ve laminasyonlu ürünler, cerrahi önlük, tulum vb. ürünler üretmektedir.

I.1.7. Flokser Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (FLOKSER)

- (18) Faaliyetlerini İstanbul'da yürütmekte olan FLOKSER iğneleme (needle punch) tekniği ile dokumasız kumaş üretimini gerçekleştirmektedir. Teşebbüs tarafından teknik deri, kumaş ve poliüretan ham maddelerinin üretimini gerçekleştirdikleri, spunbond ve meltblown üretimlerinin olmadığı spunlace üretimlerinin olduğu belirtilmiştir.

I.1.8. Akel İnşaat Taahhüt Otomotiv Tekstil Kuyumculuk Gıda Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti. (AKEL)

- (19) Teşebbüs, İstanbul'da faaliyet göstermekte olup spunbond dokumasız kumaşı ile suni deri üretimi gerçekleştirmektedir².

I.2. Öneri Konusu Hakkında Genel Bilgi

- (20) Kurum kayıtlarına intikal eden Covid-19 salgınından sonra dokumasız kumaş fiyatlarında artış yaşandığına ilişkin iddialar üzerine öneri yapılmasına karar verilmiştir. COVID-19 salgınına ilişkin yaşanan süreçte, kişisel koruyucu ekipmanların (maske, eldiven vb.) üretimi, temini ve kullanılmasına ilişkin hususlar tüm dünya ve Türkiye gündeminde önemli bir yer tutmuştur. Dosya kapsamındaki iddialar gereği maske üretiminde kullanılan dokumasız kumaşlar incelenmiştir.
- (21) Tıbbi ve koruyucu yüz maskelerini de kapsayan hızlı talep artışı karşısında, ülkemizde ve dünyada tıbbi ve koruyucu yüz maskelerinin üretimi, temini ve kullanımına dair çeşitli tedbirler alınmaya başlanmıştır. Ülkemizde 04.03.2020 tarihli ve 31058 sayılı Resmi Gazete'de Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan "İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat: 96/31)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile tıbbi ve koruyucu amaçlı maskelerin ihracatı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun (TİTCK) ön iznine bağlanmış ve denetim altına alınmıştır. İlave olarak maske teminine yönelik yapılan düzenlemeler kapsamında TİTCK tarafından 19.03.2020 tarihinde bir duyuru ile N95, FFP2 ve FFP3 filtreli solunum izolatörü özelliği taşıyan maskelerin, reçete karşılığında ve ücreti mukabilinde eczanelerden temin edilebileceği düzenlenmiştir.
- (22) 21.03.2020 tarihinde cerrahi maskelerin USHAŞ haricinde yurt içinde satışına yasak getirilmiştir³. Cerrahi maskelerin adedi KDV dâhil en fazla 1 TL olacak şekilde perakende satış noktalarında satışı 8 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla mümkün hale getirilmiştir.
- (23) Covid-19 salgını ile mücadele kapsamında 2020 yılının Mart ayı başında Sağlık Bakanlığı, USHAŞ'a kamu hastanelerine koruyucu malzeme tedariki yapma hususunda görev vermiştir. USHAŞ Genel Müdürü tarafından USHAŞ'ın tedarik sürecine başladığı dönemde maske fiyatının yüksek olmasına rağmen ürün tedarikinde zorluk yaşandığı, bu sorunun çözümüne yönelik olarak ihracatın ön izne bağlanması ve üretim sürecinin sıkı bir şekilde takip edilmesi gibi birçok tedbirin hayata geçirilerek ülke çapında tedarik ve lojistik zinciri kurulduğu ifade edilmektedir. Buna ek olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi ve GAİB başta olmak üzere ilgili sivil toplum kuruluşları ile maske kumaşı konusunda ortak çalışmalar yürütüldüğü ve konfeksiyon sektörünün üretime geçmesinin cesaretlendirildiği, günlük olarak⁴ kendilerine ulaşan maske miktarının 1 milyondan 25 milyona çıktığı, USHAŞ'ın 03.03.2020 ile 22.04.2020 tarihleri arasında 231 milyon maskenin dağıtımını gerçekleştirdiği belirtilmektedir.
- (24) USHAŞ'ın pandemi sürecinin başlangıcında maske, tulum gibi koruyucu ekipmanların üretiminde kullanılan kumaşların tedarikine ilişkin olarak da adım attığı anlaşılmaktadır. Aşağıda detaylı şekilde yer verileceği üzere anılan maske üretiminde spunbond ve meltblown adlı iki dokumasız kumaş türü kullanılmaktadır. Pandemi sürecinin başlangıcında maske, tulum gibi koruyucu ekipmanların arzının artırılmasını teminen

² Teşebbüs Almina Tekstil, Akelyaf Teknik Tekstil ve Milkay Teknik Tekstil fabrikalarında üretilen ürünlerin pazarlama ve satışını yapmaktadır.

³ Cumhurbaşkanı tarafından parayla maske satışının yasaklandığı ayrıca 6 Nisan akşamı kabine toplantısından sonra açıklanmıştır.

⁴ Yazışmanın gerçekleştiği tarih 23.04.2020'dir.

spunbond ve meltblown kumaşlarının tedarik sürecinin Gaziantep Valiliği ve GAİB koordinasyonunda yürütüldüğü ve USHAŞ'ın anılan tedarik sürecine aracılık ettiği görülmektedir.

- (25) USHAŞ, üç katlı, lastikli, telli yüz maskesi, koruyucu önlük ve koruyucu tulum üreticileri ile sözleşme imzalamıştır. Anılan sözleşmenin konusunu; yüklenici tarafından üretilen ve Sağlık Bakanlığı tarafından kabul edilen birim fiyatı KDV hariç 0,80 TL olan üç katlı lastikli telli yüz maskesi, birim fiyatı KDV hariç 7 TL olan koruyucu önlük ve birim fiyatı KDV hariç 24 TL olan koruyucu tulumun sözleşmede belirlenen esaslar çerçevesinde USHAŞ'a teslimini oluşturmaktadır. Anılan sözleşme kapsamında yüklenici üretim kapasitesinin tamamını sadece USHAŞ'a satacağını, başka herhangi bir kişi, kurum ve kuruluşa doğrudan ya da dolaylı olarak satmayacağını, kullanılmayacağını ve hibe etmeyeceğini kabul etmektedir.
- (26) Ayrıca dosya kapsamında edinilen bilgilerden sürecin genel itibarıyla iki farklı biçimde şekillendiği, USHAŞ'ın ya kendisinin maske kumaşı olarak bunu üreticilere sağladığı ve bir işçilik bedeli ödemesi karşılığında maske üreticilerinden maske temin ettiği ya da maske üreticisinin kendisinin piyasadan kumaş tedarik etmek suretiyle üretim yaptığı ve yukarıda belirtildiği üzere maskenin 0,80 TL karşılığında USHAŞ'a teslim edildiği; ayrıca süreç boyunca bunlardan farklı hükümler içeren sözleşmelerin de olduğu, örneğin USHAŞ'ın kendisinin maske ürettiği durumların da olduğu anlaşılmaktadır.
- (27) USHAŞ tarafından kumaş üreticisinin kumaş satımı yapabilmek için USHAŞ ile sözleşme imzalaması şeklinde bir zorunluluk olmadığı⁵, pandemi sürecinde şirketlerinin spunbond kumaşın kilogramını 2,5 ABD Doları, meltblown kumaşının kilogramını 7 ABD Doları üzerinden aldıkları, kumaş üreticisi teşebbüslerin USHAŞ'ın talebini yerine getirmekle ve/veya teşebbüsleri ürettikleri kumaşların belirli bir miktarını USHAŞ'a temin etmekle yükümlü kılan herhangi bir talimat/düzenlemenin kendilerine iletilmediği ifade edilmiştir.
- (28) Bu aşamada USHAŞ tarafından GAİB'e gönderilen 11.04.2020 tarihli yazıya değinmekte fayda vardır. Anılan yazıda özellikle cerrahi maske tedarikinde ciddi sıkıntıların gözlenmiş olduğu belirtilerek Sağlık Bakanlığı ve USHAŞ koordinasyonunda üretim yapacak ve USHAŞ ile sözleşme imzalayan firmalara yazının ekinde yer verilerek, söz konusu firmalara anlaşılan sabit fiyat üzerinden kumaş tedarik edilmesi ve (.....) GAİB'e bildirilmektedir. Ayrıca dosya kapsamında yukarıda belirtildiği gibi maske üreticilerinin USHAŞ'tan değil piyasadan kumaş tedarik edebilme seçeneğinin de olduğu, bu noktada USHAŞ'ın kumaş üreticilerinin maske üreticilerine satılacak kumaşın fiyatı ve termini ile alakalı herhangi bir tebligatının olmadığı önaraştırma tarafı teşebbüsler tarafından belirtilmiştir.
- (29) USHAŞ Genel Müdürü tarafından sağlık çalışanlarının ihtiyacını karşılamak amacıyla başlatılan süreç içerisinde kamu kurumları, sanayi kuruluşları ve yurt dışı hibeler olmak üzere tüm kesimlerin ihtiyacının karşılanmaya çalışıldığı ve halka ücretsiz dağıtılan maskelerin tedarik edildiği ifade edilerek dağıtım kanallarının tüm halkı kapsamı ve ihracat/hibe mekanizmasının daha başarılı bir şekilde yürütülmesi için kumaş tedariki dâhil olmak üzere maske arz ve dağıtım sürecinin DMO'ya devredildiği belirtilmektedir.

⁵ GAİB tarafından da kumaş üreticilerinin pazara kumaş sunabilmek için USHAŞ veya DMO ile sözleşme yapma zorunluluğu bulunmadığı belirtilmiştir.

- (30) Belirtilen sürecin DMO'ya devrinden itibaren DMO ile koruyucu ekipman üreticileri ve tacirleri arasında sözleşmelerin imzalandığı ve imzalanmaya devam edildiği⁶, söz konusu sözleşme çerçevesinde özetle, koruyucu ekipmanın DMO'ya hibe edilmesi karşılığında üretici veya tacirlere ihracat hakkı verilmesi esasına dayanan bir sistem geliştirildiği⁷ ve bu sistemin halen yürürlükte olduğu GAİB tarafından belirtilmiştir. Buna ek olarak kendilerinin kumaş üreticisi teşebbüsler ile aralarında imzalanan herhangi bir sözleşmenin bulunmadığı, koruyucu ekipman üreticisi teşebbüslerden ise noter onaylı taahhütname talep edildiği ifade edilmektedir.
- (31) Covid-19 salgını sürecinde kendilerinin aldıkları göreve ve kumaş tedariki sürecindeki pozisyonlarına ilişkin olarak GAİB tarafından aşağıdaki hususlar belirtilmiştir:

“Covid-19 salgını sürecinde dokunmamış kumaş üreticisi firmaların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yoğunlaşması sebebiyle koruyucu ekipman üretiminde kullanılan kumaşın tedariki ile ilgili organizasyon kapsamında ilgili Kamu Kurumlarının talimat ve yönlendirmeleri çerçevesinde Birliğimize de görev verilmiştir.

Verilen bu görev çerçevesinde, Nisan ayı itibariyle maske, tulum, önlük vb. koruyucu ekipman üretiminde kullanılan kumaşlara olan talebin artmasıyla birlikte, kumaş tedarikinde sıkıntı yaşanmaması ve koruyucu ekipman üreticilerinin her birinin üretim kapasitesi oranında kumaş temin ederek üretimlerinde devamlılık sağlamaları amacıyla bir faaliyet yürütülmüştür. Bu kapsamda, USHAŞ ile sözleşmeli firmalar; Belediye, Okul, STK vb. kamu kurum ve kuruluşları; spunbond ve meltblown temin etmeleri için kumaş üreticisi firmalara, bu firmaların kapasiteleri oranında, yönlendirilmişlerdir.

Bu dönemde, konu ile ilgili Kamu Kurumlarının ve kumaş üreticisi firmaların ortak görüşü neticesinde; maske üretiminde kullanılan meltblown kumaş için kilogram birim fiyatı KDV hariç 7 USD; spunbond kumaş için kilogram birim fiyatı KDV hariç 2,5 USD olarak belirlenmiştir. Önemle belirtmek gerekir ki, fiyat sabitleme ve kapasite oranlarında ihtiyaç dağılımı uygulaması sadece devlete (ve devletle sözleşmeli firmalara) kumaş sağlanması kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bunun dışında hibe karşılığı ihracat hakkı uygulamasında serbest piyasa koşulları gereği, ilgili taraflarca herhangi bir fiyat sabitlemesi yapılmamıştır.

Devlet Malzeme Ofisi'nin yetkilendirilmesiyle birlikte değişen süreçte, DMO ile sözleşmeli maske, tulum ve önlük üreticisi firmaların DMO tarafından uygun görülen koruyucu ekipman üretim adetleri Gaziantep Valiliğine bildirilmektedir. Valilik tarafından Birliğimize iletilen DMO sözleşmeli firma talepleri üretim

⁶ Söz konusu sözleşmenin son haline <https://www.dmo.gov.tr/Home/Icerik/3626> bağlantısından ulaşılabildiği belirtilmiştir.

⁷ <https://www.itkib.org.tr/tr/gundem-ana-sayfa-duyurular-ihracati-on-izne-baglanan-koruyucu-maske-ve-tulumların-devlet-malzeme-ofisi-genel-mudurlugune-teslimi-hakkında.html>. Erişim Tarihi: 28.07.2020. İTKİB'in internet sitesinde yer alan yazıda “... 19.04.2020 tarihi itibari ile de Devlet Malzeme Ofisi (DMO) Genel Müdürlüğü kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duydukları maske ile koruyucu tulum sağlık ürünlerinin tedarik ve dağıtımında görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, DMO Genel Müdürlüğü ile Cerrahi Maske, FFP3/FFP2/N95 Maske ve Koruyucu ürünlerinin üretimini/tedarigini yapan yüklenici firmalarla imzalanacak sözleşme çerçevesinde DMO Genel Müdürlüğü'ne teslim edilen ürün bilgilerinin, DMO Genel Müdürlüğünde TİTCK'e bildirilmesi sonucunda TİTCK tarafından yüklenici firmalara ihracat izni verilecektir...” ifadesi yer almaktadır. Yazının devamında DMO'ya teslim edilen ürünler için TİTCK tarafından yüklenici firmaya ihracat izni verilecek ürün sayısına ilişkin tablo yer almaktadır. Cerrahi maske özelinde bakıldığında anılan tablodan 1 adet cerrahi maskenin DMO'ya teslim edilmesi karşılığında 1 adet cerrahi maske izni verildiği görülmektedir. Ancak daha sonra 1 adet cerrahi maskenin DMO'ya teslim edilmesi karşılığında 3 adet cerrahi maske izni verildiği görülmektedir.

adetleriyle birlikte kumaş üreticisi firmalara iletilmektedir. Maske, tulum ve önlük üretecek firmalara ise kumaş temin edebilecekleri kumaş üreticisi firmaların listesi iletilmektedir. Üretim yapacak olan firmalar kumaş temini için kumaş üreticileriyle iletişime geçmektedir. Bu dönemde firmalar arasında bir eşleştirme yapılmamaktadır.”

- (32) Kumaş tedarik sürecine ilişkin olarak Gaziantep Valiliği'nin (.....) şu şekildedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (33) Maske üretiminde kullanılan meltblown kumaş özelinde yer verilecek bir diğer husus, anılan kumaşın ihracatının, 18 Mart 2020 tarih ve 31072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ'de (İhracat:2006/07) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 2020/5) ile kayda bağlanmış olduğudur. 01.07.2020 tarihinde ise meltblown kumaşlar üzerinde uygulanan %20 gümrük vergisi 2020 yılı Ekim ayına kadar ertelenmiştir⁸.

I.3. Sektör Hakkında Bilgi

- (34) Dokuma kumaş iki grup ipliğin (çözgü ve atkı), dokuma örgüsü adı verilen belirli bir sistemle birbirlerine dik açıyla birbirinin altından ve üstünden geçirilerek bağlanması ile oluşturulan kumaş türü olarak tanımlanmakta iken dokumasız kumaşlar doğal veya sentetik liflerden mekanik, termal veya kimyasal işlemler kullanılarak üretilen, belirli veya rastgele yönlendirilmiş liflerden oluşan yüksek teknoloji mühendislik dokuları olarak tanımlanmaktadır.
- (35) Dokuma ve dokumasız kumaşların üretim süreçleri, üretim teknikleri ile makine ve ekipmanlarının birbirinden farklı olduğu, söz konusu kumaşlara ilişkin üretim hatlarının birbirlerine çevrilmesinin mümkün olmadığı teşebbüsler tarafından belirtilmektedir.
- (36) Dokumasız⁹ ürünler, dokuma veya örme olmayan, özel kullanımlar için imal edilen ve kullanım süresi bakımından maliyeti geleneksel tekstil ürünlerine göre daha düşük olan teknik tekstil ürünlerini kapsamaktadır. Dokumasız üretim hatları üç ana aşamadan oluşmakta, bu aşamalardan ilk ikisi nihai ürünün niteliğinin belirlenmesinde özel önem taşımaktadır. Bu aşamalar:
- Ağ oluşturma aşaması: Liflerin hazırlanması, düzenlenmesi, harmanlanması ve taraklanması işlemleri; kuru işlemler (drylaid), sulu işlemler (wetlaid) ve polimer eritilerek dökmeli işlemler (spunmelt)
 - Ağ bağlama aşaması: liflerin mekanik, termal veya kimyasal yollarla birleştirilmesi işlemi.
 - Sonlandırma aşaması: kumaş performansını artırma ve estetik amaçlı yapılan işlemler.
- (37) Nihai ürünle hedeflenen özellikler paralelinde dokumasız kumaşlar; liflerin oluşturulması, bağlanması ve sonlandırma aşamalarında kullanılan teknolojiye bağlı olarak emicilik, sıvı geçirmezlik, elastikiyet, gerginlik, yumuşaklık, dayanaklılık, ateşe karşı dayanaklılık, yıkanabilme, tamponlanma, filtreleme, bakteriyel koruma ve steril

⁸ Cumhurbaşkanlığının 30 Haziran 2020 tarih ve 31171 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kararı.

⁹ Bunlar nonwoven ya da dokusuz kumaş olarak da adlandırılmaktadır.

olma gibi belirli özellikler kazanmaktadır. Otomotiv sektörü, suni deri imalatı, medikal sektör, ayakkabıcılık, temizlik ve hijyen ürünleri, tekstil ve mobilya ürünleri gibi farklı sektörlerde yaygın olarak kullanılmaktadır.

- (38) Önaraştırma süreci kapsamında edinilen bilgilerden farklı teknolojiler kullanılarak üretilen birbirinden farklı yapıda dokumasız kumaşın var olduğu ve sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin bu teknolojileri kullanarak tüm dokumasız kumaş türlerinin üretiminde faaliyet göstermediği anlaşılmaktadır.
- (39) Dokumasız kumaşların homojen bir ürün grubu oluşturmadığı pek çok türe ayrıldığı ve bu türlerin üretim tekniği ve kullanım amacı yönünden birbirinden ayrıştıkları görülmektedir. Dosya kapsamında edinilen bilgilerden dokumasız kumaşların spunbond, meltblown, SMS (*spunbond-meltblown-spunbond*), spunlace, airthrough, thermobond gibi pek çok çeşidinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren teşebbüsler yarı mamul üretmekte olup mobilya, inşaat, otomotiv, medikal ve ambalaj gibi birçok sektöre hizmet vermektedir.
- (40) Cerrahi maskelerin birinci ve üçüncü katmanında koruyucu olarak spunbond kumaş, orta katmanında ise filtre işlevi gören meltblown kullanılmaktadır.
- (41) Dosya kapsamında edinilen bilgilerden, polipropilen esaslı meltblown kumaşın, polipropilen esaslı spunbond kumaştan temel farkının anılan ürünleri oluşturan filamentlerin kalınlığının olduğu, meltblown malzemenin çok düşük kalınlıklarda üretilebilerek ve yüksek yüzey alanı oluşturarak spunbonda göre çok daha gözenekli bir yapı sergilediği ve bu özellikleri sayesinde meltblown kumaşın özellikle filtrasyon endüstrisinde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, meltblown ve spunbond kumaşların birbirlerinden filtrasyon özelliği yönünden ayrıştığı söylenebilecektir.
- (42) Meltblownun ince liflerden oluşan yoğun tabakası sayesinde yüksek filtrasyon verimliliği sağladığı görülmektedir. Görüşlerine başvurulmuş kimi teşebbüsler tarafından cerrahi ve koruyucu maske üretiminde spunbond ve meltblown kumaşlarının ikamesi olan başka ürün bulunmadığı belirtilmektedir. Ayrıca spunbond kumaş ve meltblown kumaş üretimlerinin birbirinden farklı makine parkuru gerektirdiği, yukarıda belirtildiği üzere anılan kumaşların sağladıkları özellikler bakımından birbirinden farklılaştığı ifade edilmektedir.
- (43) (.....) tarafından spunbond kumaş içerisinde bulunan elyafların ısı ile birbirine bağlanırken meltblownun ise ultra ince filamentlerin eğirilerek bağlanması ile üretildiği belirtilmektedir. Aynı teşebbüs tarafından bir başka dokumasız kumaş türü olan kompozit SMS yapıların ise termal yolla veya yapışkanla bağlanmış spunbond ve meltblown malzemenin meydana geldiği belirtilmekte, bu üç katmanlı yapının kan, bakteri ve sıvıların geçişini engellerken hava, buhar vesterilizasyon için kullanılan etilen oksit gazına izin verdiği ifade edilmektedir.
- (44) Spunlace kumaşın meltblownun ikamesi olup olmadığına yönelik olarak (.....) tarafından ise spunlace kumaşın meltblown kumaş yerine kullanılabildiği, öte yandan anılan kumaşlar arasında üretim tekniği kumaş kompozisyonu ve filtrasyon test değeri bakımından farklılıklar bulunduğu, meltblown kumaşın tek başına %99 ve üzeri filtrasyon değeri varken spunlace kumaşın %60-70 aralığında filtrasyon değeri olması sebebiyle anılan kumaşların aynı işlevi görmediği, birbirlerinin tamamen ikamesi olmadığı belirtilmiştir. Öte yandan aynı teşebbüs tarafından spunlace kumaşın iki kat spunbond kumaş arasında kullanılınca filtrasyon değerinin arttığı (.....) ifade edilmiştir. (.....) tarafından ise gereken filtrasyonu sağlamayacağı için bu ürünün maske üretimine uygun olmadığı belirtilmektedir.

- (45) Bunlara ilave olarak dokumasız kumaş üretim makinelerinde ancak yatırım esnasında üretimi planlanan ürünleri üretecek şekilde üretim geçişlerinin yapılabildiği belirtilmektedir.
- (46) Dosya kapsamında görüşlerine başvurulmuş teşebbüsler tarafından cerrahi maske üretiminde kullanılan kumaşlardan spunbond üretimi gerçekleştiren teşebbüs sayısının yaklaşık 20, meltblown üretimi gerçekleştiren teşebbüslerin sayısının ise yaklaşık 5-10 arasında değiştiğine ilişkin bilgi edinilmiştir.
- (47) Önaraştırma sürecinde; sektör dinamikleri, pazarın rekabetçi yapısı, yoğunlaşma düzeyi, pazara giriş koşulları ve giriş engellerinin bulunup bulunmadığı, gerekli sermaye yatırımı, pazardaki maliyet kalemleri, dokumasız kumaş türlerinin ihracat ve ithalatı ile iç pazarda satışına ilişkin düzenlemeler, Covid-19 salgını sürecinde ilgili pazara yönelik olarak yaşanan gelişmelerin detaylı bir şekilde anlaşılabilmesi için teşebbüslerden çeşitli bilgiler edinilmiştir.
- (48) Spunbond dokumasız kumaş üretimi pazarı özelinde değerlendirmelerini sunan AKEL tarafından pazarın rekabetçi bir yapıda olduğu, pazara giriş engelinin olmadığı, üretim makinelerinin durdurulmasının maliyetli olduğu, üretilen ürünlerin hacimli yapısından ötürü satışının yapılmasının gerektiği, gereken yatırım maliyetinin makinelerin kapasitelerine, menşeinin Avrupa veya Uzakdoğu olmasına, makinelerin kumaş enine (160 cm, 240 cm, 320 cm, 420 cm), S, SS, SMS, SMMS¹⁰ olmasına göre 500.000,00 ABD Doları ile 50.000.000,00 ABD Doları arasında değişmekte olduğu, yatırım kararının ardından makinelerin kurulması ve üretime başlanmasının en az 12 ay aldığı ve spunbond ürününde arz fazlası olduğu ifade edilmiştir.
- (49) Spunbond ve meltblown pazarında faaliyet gösteren BAYTEKS ve MOGUL tarafından, pazara giriş koşullarına ilişkin olarak üretime başlamak için gereken sürenin pandemiden önce 6-9 ay arasında değişmekteyken¹¹ pandemiden sonraki dönemde hızlı talep artışı nedeniyle bu sürenin 18-24 aya kadar ulaştığı¹², ayrıca yine BAYTEKS tarafından Avrupa menşeli üretim hattının 3,5 milyon Euro, Uzak Doğu menşeli üretim hatlarının ise 2 milyon ABD Doları olduğu, pandemi sürecinde yatırım bedellerinin iki katına yükseldiği, sektördeki pek çok firmanın kapasite artırımını yaptığı ve sektöre yeni yatırımların başladığı belirtilmiştir.
- (50) Spunbond üreten hem önaraştırma tarafı teşebbüslerden AKEL ve TEYMUR hem de önaraştırma tarafı olmayan GÜLSAN tarafından pazarın rekabetçi bir yapıda olduğu belirtilmektedir.
- (51) Ayrıca Çin'deki üretim tesislerinin pandemiden kaynaklı olarak geçici süre kapalı kaldığı süreçte dokumasız kumaş üretim kapasitesi bulunan diğer ülkelere yapılan aşırı talebin fiyatları artırdığı, Çin'deki dokumasız kumaş üretim tesislerinin yeniden devreye girmesinden sonra ise arz talep dengesinin sağlanacağı KURT KUMAŞ tarafından ifade edilmektedir.
- (52) Yukarıda belirtilen bilgiler genel olarak değerlendirildiğinde, meltblown pazarında görece daha az oyuncunun faaliyet gösterdiği, ancak spunbond pazarında 20'ye yakın teşebbüsün faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu kapsamda meltblown pazarının daha yoğunlaşmış bir yapı sergilediği söylenebilecektir.

¹⁰ Spunbond ve meltblown kumaşın bir nevi birleştirilmesi neticesinde elde edilen bir dokumasız kumaş türüdür.

¹¹ Spunbond üretiminde faaliyet gösteren RİTAŞ tarafından da yatırım süresinin en az 1 yıl olduğu, pandemi döneminde bu sürecin daha da uzadığı belirtilmiştir.

¹² Spunbond ve meltblown pazarında faaliyet gösteren TEKNOMELT tarafından ise pandemiden önceki süreçte minimum 1 yıl iken yatırımcı sayısının artmasına paralel olarak 2 yılı bulduğu belirtilmektedir.

- (53) Dosya kapsamında edinilen bilgiler kısaca; dokumasız kumaş üretimi için gereken yatırım maliyetinin kapasiteye, üretim makinalarının menşesine gibi unsurlara bağlı olarak 100 milyon ABD Doları'na kadar çıkabildiği, gereken yatırım süresinin iki yıla kadar çıkabildiği, ancak pandemiden dolayı artan talebin pazara giriş yönünde de artan bir talep oluşturduğu ve buna paralel olarak da hem pazara giriş sürelerinin uzadığı hem de pazara giriş maliyetinin iki kata kadar arttığı yönündedir.
- (54) Ayrıca çeşitli teşebbüsler tarafından ürünlerini ilk defa medikal-hijyen sektörüne, cerrahi maske, tulum vb. ürünler üreten teşebbüslere satmaya başladıkları belirtilmektedir.

I.4. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular

- (55) İşbu karara ilişkin olarak, yerinde incelemelerde elde edilen ve dosya konusu bakımından önemli görülen belgelere aşağıda yer verilmiştir.
- (56) **Bulgu-1:** BİLNUK'da yapılan yerinde incelemelerde alınan whatsapp konuşmalarında geçen ifadeler;

(.....TİCARİ SIR.....)

- (57) **Bulgu-2:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen teşebbüs (.....) ile teşebbüsün (.....) arasında 20.01.2020 ve 21.01.2020 tarihinde gerçekleşen e-posta yazışmalarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır. :

(.....): (20.01.2020 17:33)

*"(.....) bey merhaba,
Müşterimize verebileceğimiz fiyatımız nedir.
Bilgilerinize sunarım
Saygılarımla"*

(.....): (20.01.2020 10:41)

"İstedikleri bir fiyat var mı"

(.....): (21.01.2020 09:50)

*"(.....) Bey merhaba,
Müşteri ile görüşüm müşteri ay içinde spunbond dan sürekli kullandığı için müşterimizin baytektesten aldığı fiyat (.....) dir. nakit fiyatıdır.
Bilgilerinize sunarım."*

(.....): (21.01.2020, 10:42)

*"Tamam hemen geçsin (.....) veririz biz de beyaz için.
Nakit ön ödeme olacak bizim fabrika teslim fiyatımızdır 15 ton için
50 gr 126 cm beyaz için
Müşterimize farkımız ve ürün özelliklerimizi anlatırsın."*

- (58) Yukarıda yer verilen yazışmalar 03.02.2020 tarihinde (.....) tarafından (.....) iletilmiştir.

(59) **Bulgu-3:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, teşebbüs çalışanları (.....) ile (.....) arasında 31.01.2020 tarihinde gerçekleşen yazışmada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....): (11:54)

*"HAYATI BOYUNCA GÖREMEYECEĞİ PARAYI KAZANIYORLAR ŞUAN
moguldan alıyordu bu müşteri. fiyatı tutturmak için özel anlaşma yaptık.
maskecilere şuan saldırıyoruz.
bütün hepsini bağlayacağız."*

(.....): (11:55)

*"çalışın arkdşlr
İnşş
(y) (y)"*

(.....): (11:55)

*"(.....) iş elbiseleri ilede aynı anlaşmayı yaptık
(.....) çekle ödeme anlaştık"*

(.....): (11:55)

*"☺
oha yani sizde
bağlıcız dye
:D
yönetm onyldysa
sorun yok"*

(.....): (11:56)

"(.....) şu an rakipler (.....) nakit mal satıyor"

(.....): (11:56)

*"Ooo
Piyasa"*

(.....): (11:56)

*"satışçı olmak kadar bir durum yok şuan
sana düşük gelebilir ama biz şuan en pahalılardanız"*

(60) **Bulgu-4:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, teşebbüs çalışanları (.....) ile (.....) arasındaki 19.02.2020 tarihli yazışmalarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....): (15:07)

*"ben veremem ona açık hesap tanımıyorum
nakit alsın
onaylanmamış dersin"*

(.....): (15:07)

"bin tl veremezmiyiz"

(.....): (15:08)

*"ödemesini hiç aksatmıyor aslında
(.....) almaya başlıcam dedi
kaybetmeyelim diye yazayım sanada dedim"*

(.....): (16:45)
“tanımıyorum canım
ben bu müşteriye
(.....) yaz istersen
onaylarsa
kendine alsın cariyi ☺”

- (61) **Bulgu-5:** KİSBU'da elde edilen, (.....) ile teşebbüs çalışanı (.....) arasında yapılan 12.03.2020 tarihli yazışmalarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....): (11:36)
“şuan açık hesap vermeme taraftarım kimseye
kim bu firmalar
detaylı açıklama yaptın mı
(.....) açık hesap kimseye verme bu dönemde
zaten ürün yok ortalıkta bir de açık hesap vermeyelim kimseye yeni (11:41)”

(.....): (11:48)
“(.....) Bu açık hesap istediğim müşterilerden
(.....) VE ELİMDEKİ PARÇALARI DEĞERLENDİRİYORUM.
(.....).”

(.....): (11:48)
“(.....) ne olursa olsun
vermeyelim açık hesap şu dönemde
riskli bir dönemdeysz
dikkat et
piyasada ürün yok zaten”

(.....): (11:52)
“Anladım abi
parça vs gibi değerlendirip alıyordum
bir tek düzenli iş güvenliği o önemli normalde mogul ile çalışıyor ben onu bu
dönemde çevirdim çevirdim şu an parçalardan faydalanıp güzel hizmet veriyorum .
Açık hesabi sipariş girmek 3 5 gün kart dönmelerine istinaden istemiştim.”

- (62) **Bulgu-6:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen (.....) tarafından 03.02.2020 tarihinde İcra Kurulu Başkanı (.....)'ya gönderilen “Piyasa perakende fiyatları” konulu yazışmalarda aşağıdaki ifadeler geçmektedir:

“(.....) merhaba,
Piyasadaki perakende fiyatları aşağıdaki gibidir.
(.....)
İyi Çalışmalar.”

- (63) **Bulgu-7:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen I. Grup Yurt İçi Satış Müdürü (.....) tarafından 02.03.2020 tarihinde İcra Kurulu Başkanı (.....) gönderilen “Piyasa perakende fiyatları” konulu yazışmalarda aşağıdaki ifadeler geçmektedir:

“(.....) merhaba,
Piyasadaki beyaz fiyatları aşağıdaki gibidir. 10-15 top için
(.....)
Bilginize iyi Çalışmalar.”

- (64) **Bulgu-8:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, e-postadan satış ve şube yöneticisi olduğu anlaşılan (.....) ile İcra Kurulu Başkanı (.....) arasında geçen 19.02.2020 tarihli yazışmalarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“(.....) Merhaba,

Askeriyeye iş yapan (.....) adında bir firma vardı siz bir ara bahsetmiştiniz bunun medikal tarafında işini yapan (.....) adında bir kanal yakaladım benim çok eski boks önlüğü yapan bir müşterimdi şimdi orada işe girmiş onunla görüştük (.....) hedefliyorlarmış. Bu işlemde (.....) başlamışlar şuan günlük 15bn adet diyoruz dediler almaya karar verdiğimizde görüştüğümüz firmalar, (.....) ve bir kişi de dahil etmişler ben görüştüm işlemlere başladığınızda bizi de dahil edin terminleri öne çekeriz dedim .Zaten adetler de yüksek olduğu için en az 4 tedarikçi ile çalışıcaz dedi. (.....) görüşmüştü yüklü tela alımı için dün (.....) ben aradım sipariş olumlu ne durumda diye müşteriden haber bekliyoruz bir iki güne sonuçlanır demişti o müşteri bu müşteri olması lazım. Bu işin mutlaka bize düşen kısmını yada daha fazlasını almamız lazım olmazsa tekrar ziyarete de gidilebilir bilgilendirmek istedim.

(.....): (19.02.2020 15:42)

“Merhaba (.....),
Tamamdır. Bize niye sormadılarsa?”

(.....): (19 Şubat 2020 15:48)

“Bilmiyorum bende tesadüf öğrendim ceset torbası sordu bana yapabilir misiniz diye sonrasında konu açıldı bende yaptığımız 53 gr üründen bahsettim oda 55gr bu özelliklerde olursa olabilir dedi sonra diğer firma ile ilgili bilgileri öğrendim bu şekilde gelişti. Bende mutlaka bizide dahil et yaparız dediğimde bizden de mal alacağını söyledi.”

- (65) **Bulgu-9:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, teşebbüs yetkilisi İcra Kurulu Başkanı (.....) tarafından alıcı kısmında I. Grup Yurt İçi Satış Müdürü (.....), “Bilgi” kısmında (.....) yer aldığı 11.03.2020 tarihinde yapılan “Akınal görüşme” konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“(.....) merhaba ,

Dün Akınalla görüştüm terminler 4-6 aymış,sipariş almayın diyorlarmış,maske ve tuluma çok mal veriyorlarmış,bilginiz olsun,biz spunlace olarak maskede ne kadar aktifiz?”

(.....):

“(.....),

Her maskeciye numunelerimizi verdik. Kağıtlı ürünlerin hepsini 1 hafta – 10gün içinde göndereceğim. Yeşil-mavi-beyaz farketmez. Spunlace olarak numune verdiğimiz yerleri de bugün tekrar bir arayıp görüşüp bilgi geçerim Size.

İyi Çalışmalar.”

- (66) Söz konusu e-postaya, ilk e-postada bilgi kısmında yer alan (.....) tarafından “Ucuz fiyat vermeyelim” şeklinde cevap verilmiştir.

(67) **Bulgu-10:** KİSBU'da elde edilen, I. Grup Yurt İçi Satış Müdürü (.....) ve İcra Kurulu Başkanı (.....) arasında yapılan 01.06.2020 tarihli yazışmada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....): (01.06.2020- 13:50)

“(.....) merhaba,
(.....) siyah,beyaz,bej
(.....) siyah,beyaz,bej
(.....) siyah,beyaz,bej
Bilginize.”

(.....): (01.06.2020- 14.22)

“(.....) merhaba,
(.....) dan 20 ton alalım.Piyasa fiyatınıda 6 usd yapalım bence .”

(.....):

“(.....) Bey,
Tonajda vermiyorlar o fiyatı. Perakende de veriyorlar. 30gr siyah o fiyat 65gr bej o fiyat. Mavi de doluyuz diyorlar”

(.....):

“(.....) merhaba,
Bizde bakıp ona göre fiyat vericez birazdan istişare için çağırıcım”

(68) **Bulgu-11:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, İcra Kurulu Başkanı (.....) ile teşebbüs çalışanı (.....) arasında geçen 19.02.2020 tarihli e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....): 19.02.2020 18.02

“(.....) Merhaba,

(.....) çanta online olarak sipariş geçen müşterimiz. Bugünde aradım 6 top lacivert siparişi aldım. Plasiyer değişikliği onayız olursa değişiklik yapacağım.

Saygılarımla”

(.....): 19.02.2020 18.09

“(.....) Merhaba,

Bu müşteri Ankara'da. Bunların diğer firmaları (.....). (.....) Ankara'da spunbond üretimi yapan, şuan piyasayı bozan, çok uçuk fiyatlar veren bir firma. Bu adamların malı kötü olduğu için kendi ürettikleri kumaşı kendi çantalarında kullanamıyor. O yüzden bizden kumaş alıyorlar. Konuşurken şirketimiz hakkında detay sorarsalar bilgi verme.

Not: bunlar hakkında sadece bilgin olsun diye yazdım. Müşteri ile ilgilenmeye, bu konulardan haberin yokmuş gibi yapmaya devam edersin.”

(69) **Bulgu-12:** KİSBU'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, Yurt İçi ve Yurt Dışı Satış Müdürü (.....) ile teşebbüs çalışanları (.....) ve (.....) arasında geçen 14.02.2020 tarihli yazışmalarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır ((.....) tarafından teşebbüs çalışanı (.....) bir müşteriye yapılan satışlara ilişkin tablo gönderilmesi üzerine söz konusu yazışmanın yapıldığı görülmektedir):

(.....):

“Müşterimize ürünler zamdan önce verilmiştir. Müşterimiz her ay düzenli olarak bizden ürün almaktadır. Yüklü alımları olabilende bir müşteri, (.....) müşterimize fiyat teklifi yapılmıştır. Müşteriyi kaçırmamak adına (.....) fiyat verilmiştir.

İyi çalışmalar.”

(70) Teşebbüs çalışanı (.....) tarafından verilen cevap (.....) “doğrudur” notuyla (.....)’ya iletilmiştir.

(71) (.....) tarafından söz konusu e-postaya cevaben gönderilen e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

“(.....) Merhaba,

Fiyatları artık (.....) Bey veriyor. Ben fiyat vermediğim için konu hakkında net bir bilgim yok”

(72) İlgili e-posta ise Yurt İçi ve Yurt Dışı Satış Müdürü (.....) tarafından 14.02.2020 tarihinde (.....) ve (.....) hitaben “FİYAT NAKİT İÇİNMIŞ SIKINTI YOK” denilerek yanıtlanmaktadır.

(73) **Bulgu-13:** KİSBU’da yapılan yerinde incelemede elde edilen, teşebbüs çalışanları (.....) ile (.....) arasında geçen yazışmalarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....) 08:27:

“abicim”

(.....) 08:27:

“inş. amin”

(.....) 08:27:

“(.....) aradı abi

dün

acil tela lazım dedi :D”

(.....) 08:27:

“yazık”

(.....) 08:27:

“dedim şuan zor abi”

(.....) 08:27:

“(.....) verelim”

(.....) 08:28:

“nisan 2. haftası olabilir dedim”

“fiyat (.....) dedim”

(.....) 08:28:

“(.....) 1,80\$ a alıyorum dedi”

(.....) 08:28:

“(.....) kim”

(.....) 08:29:

“(.....)

(.....)”

(.....) 08:29:

“bu adamın da nereden ürün aldığı belli değil

hayırlısı

sen yine kaçırmamaya bak”

(.....) 08:29:

“söylücem (.....)

yüksek fiyat verdi”

(.....) 08:30:

“tamam”

(.....) 08:30:

“takip et kaçırmayalım abicim”

(.....) 08:30:

“tmm abi”

- (74) **Bulgu-14:** KİSBU’da yapılan yerinde incelemede elde edilen, 29.06.2020 tarihinde Yurt İçi ve Yurt Dışı Satış Müdürü (.....) tarafından I. Grup Yurt İçi Satış Müdürü (.....)’na gönderilen e-posta ekinde “MASKE-TULUM-FİLTRELİK-HASTA ÖNLÜĞÜ ALABİLECEK MÜŞTERİLER 2020 (003)” başlıklı excel dosyası olarak hazırlanmış bir çalışma bulunmaktadır. Söz konusu çalışmada “imalat”, “firma adı”, “alım yaptı mı (kaç ton)”, “hedef fiyat” “ilgilendiği ürün detayı” gibi sütunlar yer almakta ve kısa notlar bulunmaktadır. Dosyanın bir kısmının ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

I.5. Teşebbüslerden Edinilen Verilere İlişkin Yapılan Sayısal Analizler

- (75) Maske üretiminde kullanılan kumaşlardan spunbond türü kumaş özelinde teşebbüslerin yurt içi satış miktarı, yurt içi satış değeri, üretim miktarı ve kapasitesi bakımından hesaplanan pazar paylarına Tablo 1’de yer verilmektedir. Pazar paylarının hesaplanmasında önaraştırma tarafı teşebbüsler ile DMO ve USHAŞ’ın koordinasyonunda yürütülen süreçte GAİB tarafından hazırlanan raporlarda yer alan teşebbüsler dikkate alınmıştır .

Tablo 1: Spunbond Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Pazar Payları (%)

SPUNBOND	SATIŞ MİKTARI BAZINDA PAZAR PAYLARI (KG)		SATIŞ DEĞERİ BAZINDA PAZAR PAYLARI (ABD Doları) ¹³		ÜRETİM MİKTARI BAZINDA PAZAR PAYLARI (KG)		ÜRETİM KAPASİTESİ BAZINDA PAZAR PAYLARI (KG)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
(.....)	8,76	12,93	9,76	19,79	8,56	10,47	6,93	8,38
(.....)	6,55	7,98	7,21	10,18	8,16	6,13	12,35	11,71
(.....)	4,97	5,43	5,76	7,17	6,37	4,88	5,02	4,05
(.....) ¹⁴	3,92	5,79	4,79	6,05	4,47	5,00	6,59	5,20
(.....)	5,25	3,95	5,46	5,03	3,69	2,40	4,88	2,87
(.....)	0,97	4,03	1,06	4,19	0,69	2,49	1,59	2,56
(.....)	4,85	3,11	5,18	2,38	4,99	4,28	4,63	3,73
(.....)	1,44	2,17	1,53	1,99	2,59	2,35	2,44	1,97
(.....)	2,75	1,67	3,08	1,43	3,25	3,36	3,46	3,73
(.....)	1,20	0,16	1,51	0,23	1,08	1,23	1,58	1,27
(.....) ¹⁵	0,22	0,13	0,36	0,21	0,10	0,08	1,24	1,00
(.....)	1,51	4,19	1,57	0,01	1,78	1,62	1,44	1,16
(.....)	0,63	0,34	0,68	0,24	1,21	1,28	1,70	1,36
(.....)	37,91	37,17	43,74	32,60	43,65	43,44	37,57	40,98

¹³ ABD Doları üzerinden yapılan hesaplamalarda APEKS, BAYTEKS, BAKTIROĞLU, KAY TELA, AKINAL, MOGUL ve BİLİNUR’un verileri merkez bankası ortalama döviz kuru esas alınarak raportörler tarafından çevrilmiştir.

¹⁴ (.....).

¹⁵ (.....).

Tablo 1'in Devamı								
SPUNBOND	SATIŞ MİKTARI BAZINDA PAZAR PAYLARI (KG)		SATIŞ DEĞERİ BAZINDA PAZAR PAYLARI (ABD Doları) ¹⁶		ÜRETİM MİKTARI BAZINDA PAZAR PAYLARI (KG)		ÜRETİM KAPASİTESİ BAZINDA PAZAR PAYLARI (KG)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
(.....)	2,00	2,18	1,96	1,44	4,06	3,91	3,17	3,22
(.....)	16,27	4,49	5,51	3,32	4,77	4,45	4,46	3,59
(.....)	0,78	0,96	0,86	0,85	0,58	0,69	0,96	0,78
(.....)	0,00	3,34	0,00	2,89	0,00	2,32	0,00	2,43
TOPLAM	~100,00	~100,00	~100,00	~100,00	100,00	~100,00	~100,00	~100,00

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler

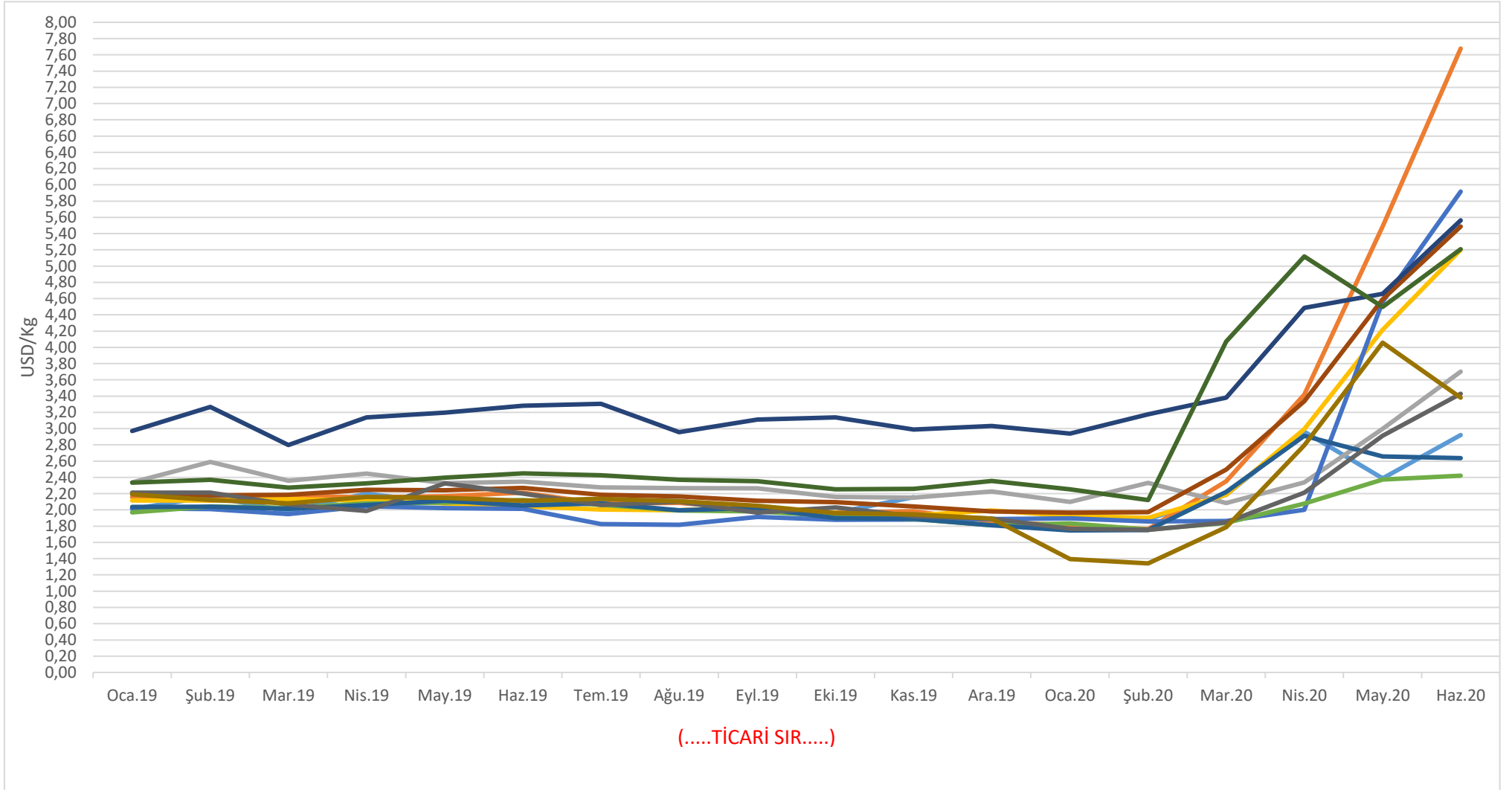
- (76) Tablo 1'den 2019 ve 2020 yılında yurt içi satış miktarı, yurt içi satış değeri, üretim miktarı ve üretim kapasitesi bakımından (.....)'in en büyük paya sahip teşebbüs olduğu görülmektedir. Öneri tarafı teşebbüslerin toplam pazar payı yurt içi satış değeri bakımından 2019 yılında %47,25 iken 2020 yılında %58,65 olarak; yurt içi satış miktarı bakımından ise 2019 yılında %42,40 iken 2020 yılında %51,53 olarak gerçekleşmiştir.
- (77) Teşebbüslerin 2019-2020 yılları arasındaki fiyat hareketlerinin izlenebilmesi amacıyla aşağıda bazı grafikler oluşturulmuştur. Grafikler oluşturulurken yukarıda bahsedildiği üzere USHAŞ, DMO ve GAİB koordinasyonunda kamunun maske ihtiyacı için gereken kumaşların satışında teşebbüslerin, zorunlu tutulduğuna yönelik bir tespit yapılamamakla birlikte teşebbüslerin çoğunluğu tarafından idarenin talep ettiği kumaşların yine idarenin belirlediği fiyatlar üzerinden karşılandığı anlaşılmıştır. Ancak idarenin tüm kumaş talebinin karşılanıp karşılanmadığına yönelik bir değerlendirme yapılamamıştır. Bu doğrultuda analizlerde idareye yapılan satışların dışında teşebbüslerin doğrudan pazardaki müşterilere satışlarındaki seyrin görülebilmesi amacıyla grafikler oluşturulurken veriler iki farklı şekilde alınmıştır. İlk olarak teşebbüslerin tüm satışları esas alınmıştır. İkinci olarak ise teşebbüslerin tüm satışlarından USHAŞ'ın alım yapacağını belirttiği fiyatlar üzerinden USHAŞ'a ve USHAŞ adına üretim yapanlara gerçekleştirilmiş satışlar ile aynı fiyat üzerinden DMO, GAİB ve bazı diğer kamu kurumlarına yapılan satışlardan tespit edilebilenler hariç tutulmuştur¹⁷. Belirtilen satışların hariç tutulduğu grafikler Kamu hariç olarak ifade edilmiş olup belirtilmeyenler tüm satışları kapsamaktadır. Bu doğrultuda teşebbüslerin fiyat hareketlerindeki seyre Grafik 1 ve Grafik 2'de yer verilmektedir. Grafik 2¹⁸ ve devamında Kamu hariç olarak ifade edilecek tüm grafikler de belirtilen şekilde oluşturulmuştur.

¹⁶ ABD Doları üzerinden yapılan hesaplamalarda APEKS, BAYTEKS, BAKTIROĞLU, KAY TELA, AKINAL, MOGUL ve BİLNUR'un verileri merkez bankası ortalama döviz kuru esas alınarak raportörler tarafından çevrilmiştir.

¹⁷ Dosya kapsamında teşebbüslerden USHAŞ veya USHAŞ adına üretim yapanlara USHAŞ'ın belirlediği fiyatlar üzerinden yaptıkları satışlara ilişkin bilgi temin edilmiştir. Belirtilen satışlardan yalnızca idarenin alım fiyatı seviyesinde olanlar bu kapsamda değerlendirilmiştir. Buna ilave olarak teşebbüslerin satış verileri incelenmek suretiyle anılan fiyat düzeyinde DMO, GAİB, Hava Dikim Evi, Kızılay, belediyeler, il özel idareleri, liseler, il afet müdürlükleri gibi idarelere yaptığı tespit edilebilen satışlar ve incelenen dönemlerde kamuya bedelsiz olarak verilen kumaş satışları bu kapsamda değerlendirilmiştir.

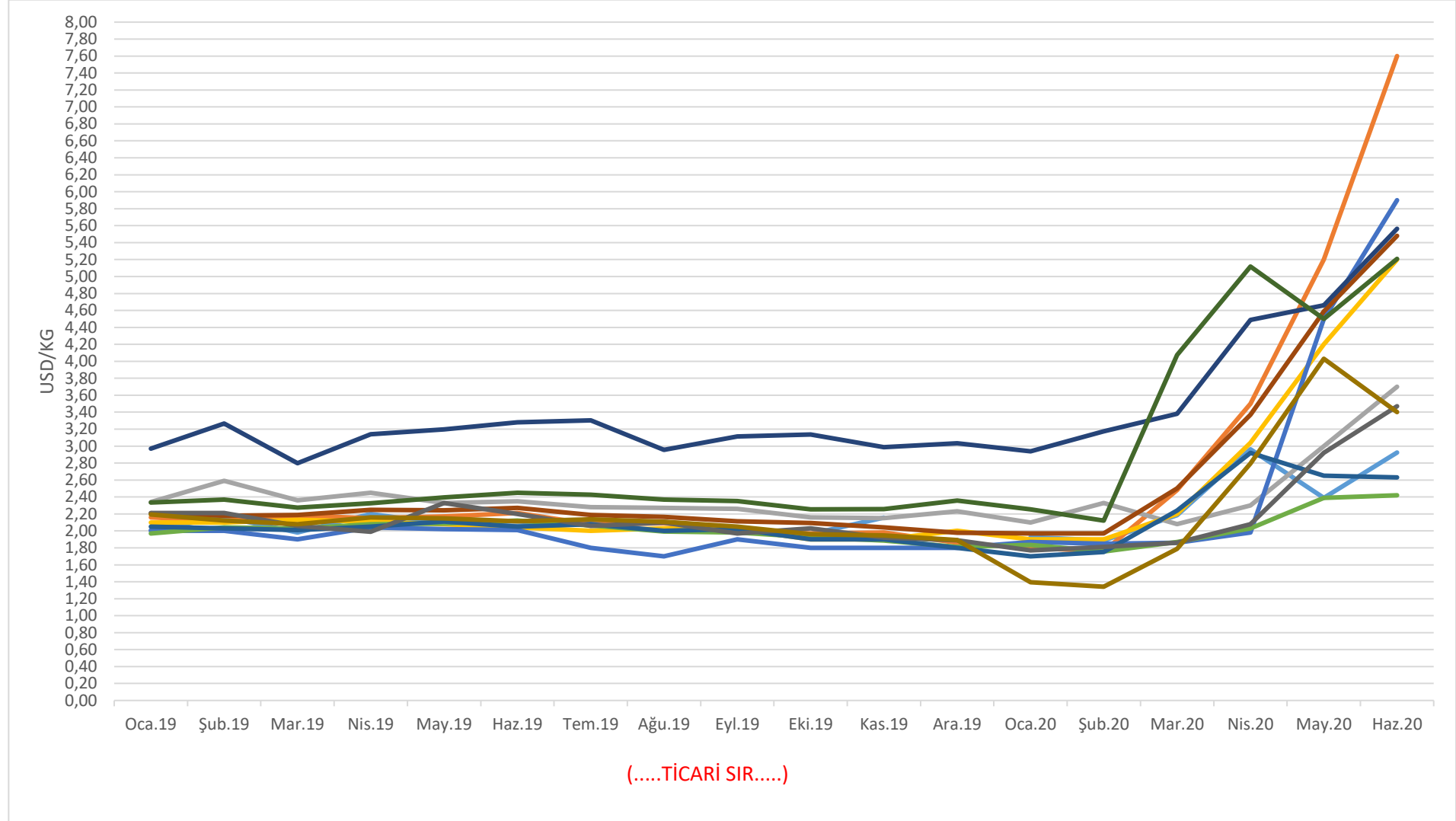
¹⁸ (.....).

Grafik 1: Teşebbüslerin Tüm Satışları Baz Alınarak Oluşturulmuş Fiyat Grafiği

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler çerçevesinde raportörlerce yapılan çalışma

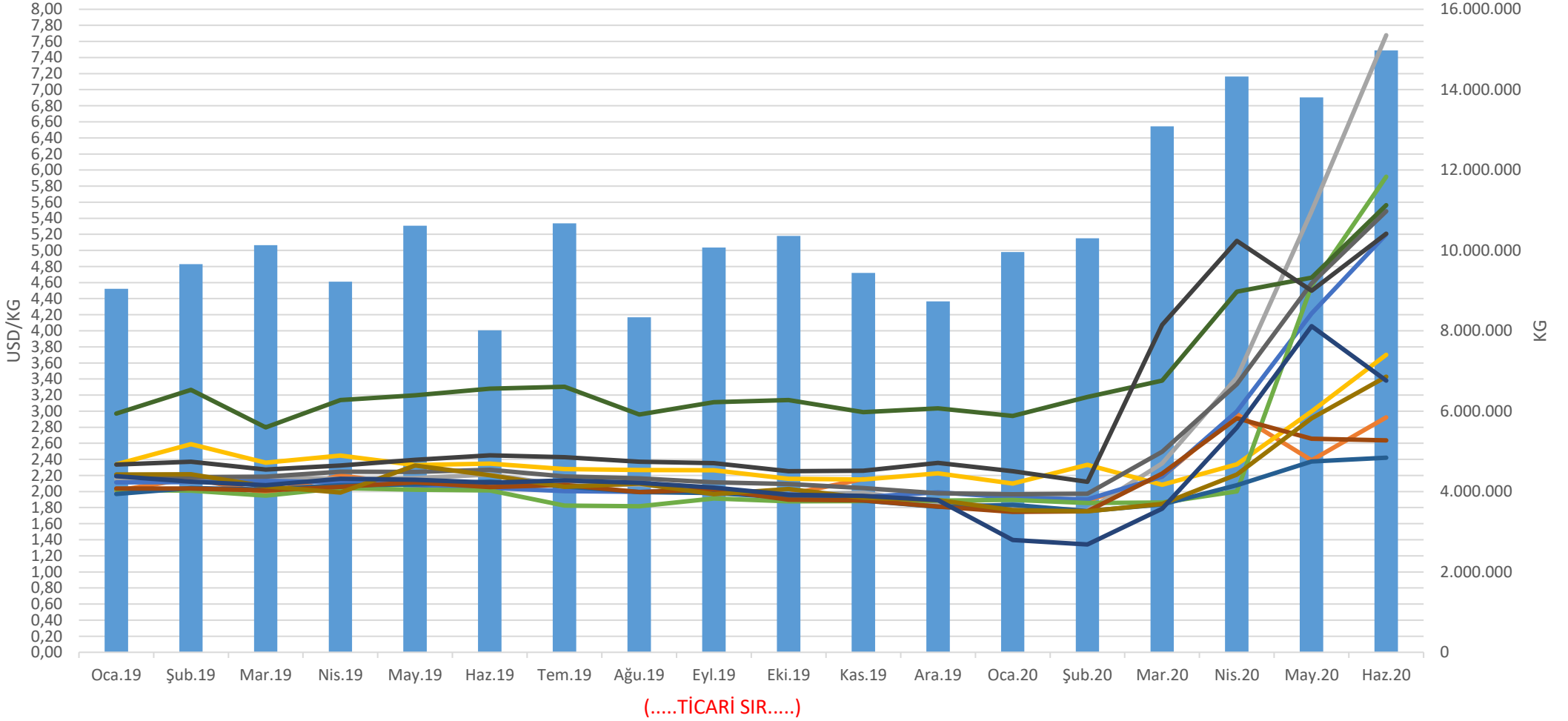
Grafik 2: Teşebbüslerin Kamu Kurumlarına olan Satışları Hariç Tutularak Oluşturulmuş Fiyat Grafiği

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler çerçevesinde raportörlerce yapılan çalışma

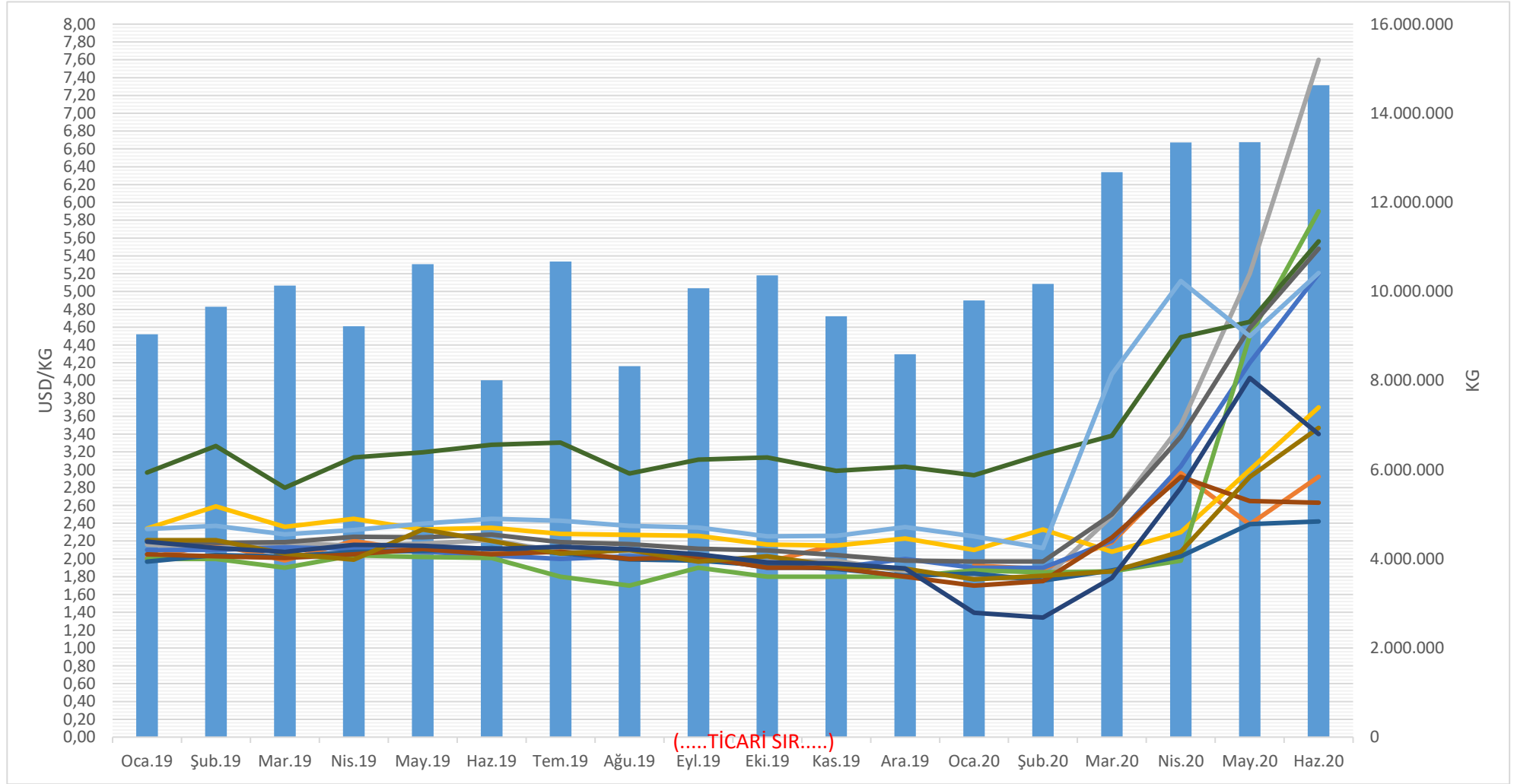
- (78) Grafik 1 ve 2 incelendiğinde 2019 yılında fiyatların genel olarak birbirine yakın ve dalgalı seyrettiği görülürken 2020 Şubat ayından itibaren belirgin bir şekilde yükselişe geçtiği görülmektedir. Teşebbüslerin tüm satışları baz alındığında 2020 yılı Şubat ayı ağırlıklı ortalamaları 1,97 USD/kg seviyelerinde iken 2020 yılı Haziran ayında yaklaşık %101 oranında artış göstererek 3,84 USD/kg seviyelerine gelmiştir. Teşebbüslerin kamu hariç 2020 yılı Şubat ayı ortalama ağırlıklı fiyatları 1,97 USD/kg iken 2020 yılı Haziran ayında ortalama ağırlıklı fiyatları yaklaşık %126 oranında artarak 4,46 USD/kg olarak gerçekleşmiştir.
- (79) Bu noktada belirtmek gerekir ki Covid-19 salgını 2019 yılı Aralık ayında ortaya çıkarak yayılmaya başlamış ve ülkemizdeki ilk vakalar da 2020 yılı Mart ayından itibaren görülmeye başlamıştır. Teşebbüslerin fiyat hareketlerinde görülen ani kırılımların talep veya maliyetlerdeki değişimler ile açıklanamaması durumunda fiyat hareketlerinin teşebbüsler arası olası bir anlaşma/uyumlu eylemden kaynaklanabileceği düşünülebilir.
- (80) Bu çerçevede teşebbüslerin fiyat hareketlerindeki seyrin talep miktarı ile karşılaştırıldığı aşağıdaki grafikler oluşturulmuştur. Grafiklerin oluşturulmasında pazardaki toplam talep miktarı hesaplanırken Tablo 1’de yer verilen tüm teşebbüslerin yurt içi satış verileri dikkate alınmıştır.

Grafik 3: Fiyat ve Toplam Talep Grafiği (Tüm Satışlar)

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler çerçevesinde raportörlerce yapılan çalışma

Grafik 4: Fiyat ve Toplam Talep Grafiği (Kamu Hariç)

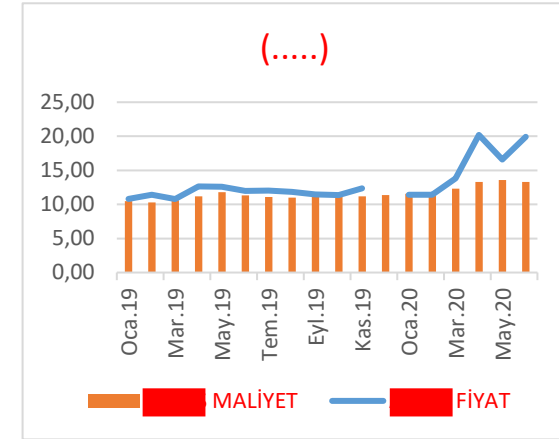
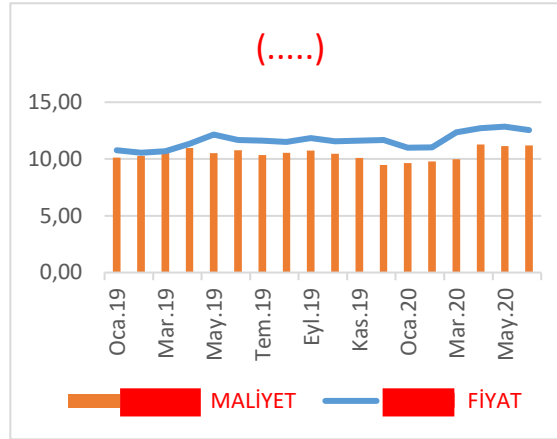
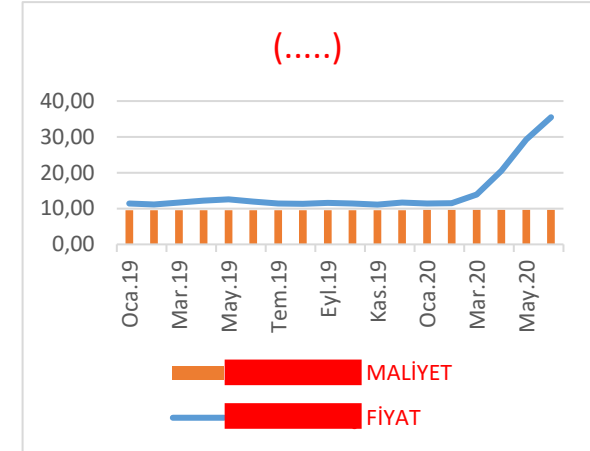
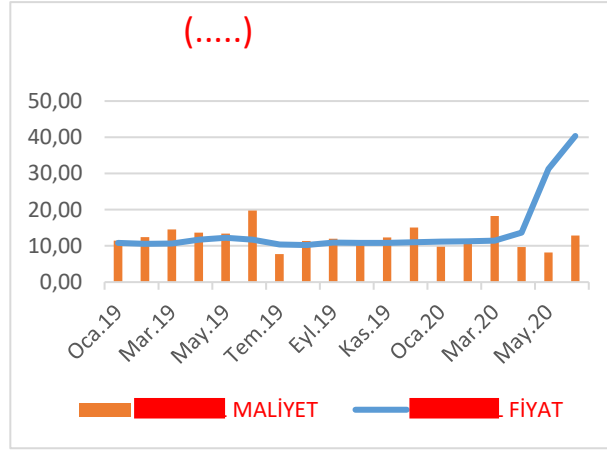
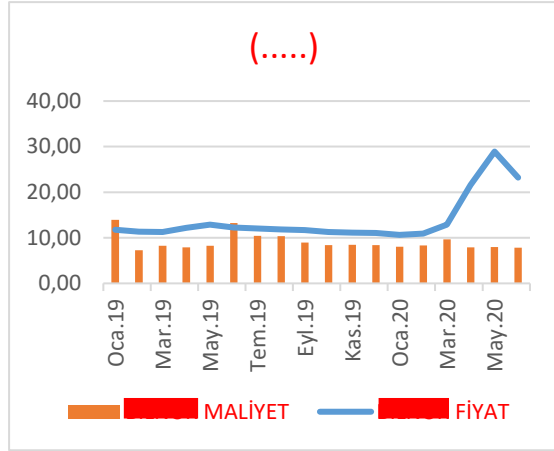

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler çerçevesinde raportörlerce yapılan çalışma

- (81) Grafik 3 ve Grafik 4 incelendiğinde teŖebbüslerin fiyatlarının artış eğilimine girdiği 2020 Ŗubat ayından itibaren pazardaki toplam talebin de arttığı görölmektedir. 2020 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam talep miktarı teŖebbüslerin tüm satışları baz alındığında 2019 yılının aynı dönemine göre yaklaşık %34 oranında artış göstermiştir.
- (82) TeŖebbüslerin fiyatlama davranışlarına etki eden diğer bir unsur ise maliyetler olup teŖebbüslerin fiyat hareketlerinin maliyet kaynaklı olup olmadığının tespiti amacıyla aŖađıdaki grafikler oluşturulmuştur.

Grafik 5: Teşebbüslerin Fiyat-Maliyet Grafikleri

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen cevabi yazılar çerçevesinde raportörlerce yapılan çalışma

- (83) Grafik 5, teŖebbüslerin fiyatları ile maliyetlerindeki değişimleri göstermektedir. (.....) maliyetleri önceki dönemler ile benzer seviyelerde iken fiyatları Mart 2020'den itibaren artış göstermektedir. (.....) fiyatları da Ocak 2020'den itibaren artış göstermekle birlikte maliyetlerinin de 2020 yılı Ocak ayından itibaren arttığı görülmektedir. (.....) fiyatlarında 2020 yılı Ocak ayından itibaren belirgin bir yükseliş görölürken maliyetlerinde de kısmi artış olduğu görülmektedir. (.....) da fiyatlarında artış eğilimi görülmekle birlikte maliyetlerinde de artış gerçekleşmiştir.
- (84) Yine teŖebbüslerin ürünlerine olan talepteki artışa gösterge olabileceği düşünölerek kapasite kullanım oranları incelenmiştir. Kapasite kullanım oranlarına aŖağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 2: Teşebbüslerin Kapasite Kullanım Oranları (%)

	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.19	41,16	81,84	8,51	63,00	98,90	48,63	98,00	92,15	39,53	68,00	6,11	76,88
Şub.19	75,67	97,08	19,04	61,00	98,70	31,60	99,00	82,73	95,21	98,20	8,31	72,91
Mar.19	63,05	106,21	30,60	61,00	96,80	79,30	99,00	79,58	97,28	105,44	19,35	79,62
Nis.19	70,36	102,52	33,84	53,00	98,70	21,08	100,00	85,38	91,67	107,60	18,27	75,83
May.19	72,85	94,64	30,24	61,00	95,20	79,63	99,00	93,44	91,87	99,60	12,84	80,21
Haz.19	25,09	65,86	14,54	48,00	98,20	60,85	66,00	58,66	64,18	72,00	3,22	58,14
Tem.19	34,76	100,69	36,48	62,00	97,80	55,48	83,00	94,90	83,84	96,80	19,15	75,38
Ağu.19	41,37	82,70	31,21	51,00	98,30	50,00	69,00	70,38	63,56	68,40	10,07	58,52
Eyl.19	65,17	100,79	38,97	60,00	97,60	60,65	95,00	66,43	92,49	112,00	6,22	76,19
Eki.19	44,02	102,61	37,05	66,00	99,80	67,18	99,00	59,42	94,22	83,00	17,63	72,52
Kas.19	61,56	97,28	46,76	58,00	97,30	23,58	99,00	58,61	89,79	107,40	8,72	56,82
Ara.19	40,86	113,67	60,38	56,00	97,80	56,63	94,00	57,41	80,87	124,40	11,08	75,87
Oca.20	0,00	72,83	53,50	56,00	98,80	38,73	99,00	64,03	96,02	105,60	6,00	59,18
Şub.20	90,50	89,48	66,71	53,00	98,70	57,75	98,00	61,27	97,09	109,48	8,00	59,47
Mar.20	99,64	102,74	64,18	65,00	97,50	84,78	100,00	67,66	96,02	121,08	19,00	76,29
Nis.20	92,89	112,76	71,00	79,00	97,50	95,85	99,00	72,95	99,21	107,60	18,00	80,80
May.20	93,53	116,34	99,18	98,00	98,80	95,35	99,00	83,45	98,95	113,36	13,00	88,74
Haz.20	97,38	116,25	102,46	70,00	97,10	96,23	100,00	90,88	96,97	122,80	3,00	57,00

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen cevabi yazılar çerçevesinde raportörlerce yapılan hesaplama

20-37/507-225

- (85) 2020 yılı Mart ayından itibaren (.....) tam kapasiteye yakın seviyede çalıştığı; (.....) kapasite kullanım oranlarının önceki aylara göre arttığı, sadece (.....) 2020 yılı Ocak-Haziran dönemi ortalama kapasite kullanım oranının, 2019 yılı ortalama kapasite kullanım oranı olan %11 seviyelerinde kaldığı görülmektedir.

I.6. Değerlendirme

I.6.1. Elde Edilen Bulgu, Bilgi ve Yapılan Görüşmelere Yönelik Değerlendirmeler

- (86) Sektöre ilişkin bilgi verilen bölümde GAİB tarafından

*“Nisan ayı itibariyle maske, tulum, önlük vb. koruyucu ekipman üretiminde kullanılan kumaşlara olan talebin artmasıyla birlikte, kumaş tedarikinde sıkıntı yaşanmaması ve koruyucu ekipman üreticilerinin her birinin üretim kapasitesi oranında kumaş temin ederek üretimlerinde devamlılık sağlamaları amacıyla bir faaliyet yürütülmüştür. Bu kapsamda, USHAŞ ile sözleşmeli firmalar; Belediye, Okul, STK vb. kamu kurum ve kuruluşları; spunbond ve meltblown temin etmeleri için kumaş üreticisi firmalara, bu firmaların kapasiteleri oranında, yönlendirilmişlerdir. Bu dönemde, konu ile ilgili Kamu Kurumlarının ve kumaş üreticisi firmaların ortak görüşü neticesinde; maske üretiminde kullanılan meltblown kumaş için kilogram birim fiyatı KDV hariç 7 USD; spunbond kumaş için kilogram birim fiyatı KDV hariç 2,5 USD olarak belirlenmiştir. **Önemle belirtmek gerekir ki, fiyat sabitleme ve kapasite oranlarında ihtiyaç dağılımı uygulaması sadece devlete (ve devletle sözleşmeli firmalara) kumaş sağlanması kapsamında gerçekleştirilmiştir.**”*

ifadelerine yer verilmiştir.

- (87) Burada GAİB Koordinatörü tarafından kumaş üreticilerine gönderilen 31.03.2020 tarihli ve “100 MİLYON ADET MASKE TEDARİK DOSYASI 30.03.2020” konulu e-postaya örnek olarak yer verilmektedir:

Günaydın,

Öncelikle maske tedarik grubuna yeni eklenen firmalarımıza hoş geldiniz diyor, bu grup da yer alan tüm üretici firma sahiplerine ve çalışanlarına ülkemiz için verdiğimiz ve de vereceğimiz mücadele özveri ve dayanışma için teşekkür ediyor saygılar sunuyorum. Emeği geçen herkesin yüreğine sağlık. Benim ulaşabildiğim tüm üreticiler hiç itiraz etmeden kapasiteleri oranında kendilerine düşen üretimlerini USHAŞ a yönlendirmeyi kabul ettiler. İrtibat sağlayamadığım üreticiler ile de eğer teyit verirlerse onları da ekleyeceğim. Son durum tablodaki gibi gurup da bahsettiğim ve daha önce de konuştuğumuz üzere yarından sonra sevkiyatlara başlayabiliriz. Sevk öncesi mutlaka USHAŞ Dinçer bey ile irtibata geçip merkezden sevk adresi konusunda yazılı talimat alalım lütfen, zira kumaşlar ülkenin dört bir tarafındaki üreticilere gidebilir. Bizim şu an için resmi olarak tek muhatabımız 663 sayılı KHK ile kurulan ve Sağlık Bakanlığının ilgili kuruluşu olan USHAŞ tır. Tabi ki talimat gelir ise diğer Bakanlıklarımızın da bu şekilde bir uygulaması var ise onlara da aynı şekilde hizmet vermek bizim görevimiz.

Üretim ve stoklarınıza göre yükleme durumlarını bildirebilerseniz USHAŞ Dinçer beyde ona göre program yapar. En geç önümüzdeki hafta sonuna kadar yarından sonra başlamak kaydıyla sevkiyatı tamamlamalıyız ki 11 Nisan 2020. Sonrasında 100 milyon adetlik üçüncü siparişi planlayabilelim.

- (88) Anılan maske üretimi için kapasite oranlarına göre yapılmış kumaş tedariki ve sevkiyat hesabına ilişkin tablo şu şekildedir:

MASKE ÜRETİMİ İÇİN KUMAŞ TEDARİK VE SEVK ÇALIŞMASI 100 MİLYON ADET														30.03.2020							
TALEP														270.000							
90.000														72.000		108.000		0		180.000	
Meltblown				Spunbond				Spunbond				Spunbond				Ürün		Spunbond		Toplam Tutar	
Üretim	Kıst % si	17,5 cm en	M8 teslimat	Ürün	Meltblown	Spunbond	Üretim	Kıst % si	17,5 cm en	sevk edilen	20 cm en	sevk edilen	sevk edilen	S8 teslimat	Ürün	Fiyatı	Tutar	Tutar	Tutar		
Kaçayır	12%	11.134	0,00	\$7,00	\$0,00	600.000	4%	2.818	0,00	2.227	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Mogul Tekstil	12%	11.134	0,00	\$7,00	\$0,00	600.000	4%	2.818	0,00	2.227	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Teknomelt	31%	27.835	0,00	\$7,00	\$0,00	800.000	5%	3.757	0,00	5.636	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Akmal	12%	11.134	0,00	\$7,00	\$0,00	600.000	0%	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
General	8%	7.423	0,00	\$7,00	\$0,00	410.000	3%	1.926	0,00	2.888	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Kurt	21%	18.557	0,00	\$7,00	\$0,00	1.200.000	8%	5.636	0,00	8.454	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Sayteks	15%	13.918	0,00	\$7,00	\$0,00	1.500.000	10%	7.045	0,00	10.568	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Ritaj A.Ş.	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	600.000	4%	2.818	0,00	4.227	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Erkan Tekstil	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	300.000	2%	1.409	0,00	2.114	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Gülcan	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	5.500.000	36%	25.832	0,00	38.748	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Teymur Tekstil	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	400.000	3%	1.879	0,00	2.818	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Eruolu	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	0	0%	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Apex Adana	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	250.000	2%	1.174	0,00	1.761	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Kislu Istanbul	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	700.000	5%	3.288	0,00	4.932	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Bakırcıoğlu Kays	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	600.000	4%	2.818	0,00	4.227	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Kimsan Kayseri	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	300.000	2%	1.409	0,00	2.114	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Alat Çekirtekli	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	250.000	2%	1.174	0,00	1.761	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Kay Teba	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	120.000	1%	564	0,00	845	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Bilnur Ankara	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	300.000	2%	1.409	0,00	2.114	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
Hayat Kimya İst	0%	0	0,00	\$7,00	\$0,00	1.500.000	10%	7.045	0,00	10.568	0,00	0,00	0,00	0,00	\$2,50	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
	485.000	100%	90.000	0,00	\$0,00	15.353.000	100%	72.000	0,00	108.000	0,00	0,00	0,00	0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00	\$0,00		
			50.000,00							-72.000,00			-108.000,00		-180.000,00		\$0,00	\$0,00	\$0,00		

 Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
 İstanbul / T.C. 34394 044 2091
 Ort. Ser. SSK Y.Ç. Kanun No. 12.10.1982/1000
 Tel: 030644 257 91 20 / Faks: 030644 257 91 20

- (89) Öneraştırma tarafı teşebbüslerin bir kısmının yukarıda yer verilen tabloda yer aldığı görülmektedir.
- (90) Burada belirtmek gerekir ki benzer talepler GAİB tarafından kumaş üreticisi teşebbüslere başka tarihlerde de iletilmiştir. Örneğin “(USHAŞ) Sağlık Bakanlığı Maske Kumaşı Sipariş dosyası 23 Mart 2020” konulu e-postada, GAİB Koordinatör Başkanı tarafından e-posta içeriğinde isimlerine yer verilen 10 kumaş üreticisi teşebbüsün bizzat telefon açarak kendi beyanlarına göre GAİB tarafından tespit edilmiş olan aylık kapasitelerine göre bakanlıktan gelen kumaş siparişinin ürün detayları ile birlikte dağılımı yapılmış haline yer verildiği belirtilmiştir. Anılan tablodan, yukarıdaki tablodan farklı olarak meltblown kumaş için belirlenen fiyatının 4 ABD Doları, spunbond kumaş için belirlenen fiyatın ise 1,90 ABD Doları olduğu görülmektedir.
- (91) (.....) yapılan incelemede elde edilen GAİB tarafından gönderilen, bilgi kısmında USHAŞ yetkililerinin ve İçişleri Bakanlığının da olduğu “Maske Üretimi 20.000.000 Adet LCW USHAŞ – (.....) / 2. Talep” konulu 22.04.2020 tarihli bir e-postadan LCW firması tarafından talep edilen 20.000.000 adet maske üretimi için meltblown kumaş talebinin anılan teşebbüse iletildiği, eşleştirilen satıcı olarak anılan teşebbüsün yer aldığı ve faturanın USHAŞ’a kesileceği bilgisi yer almaktadır. Eşleştirme sistemine dair örnek niteliğinde verilebilecek bir diğer belge GAİB Şube Müdürü tarafından (.....) gönderilmiş olan, bilgi kısmında USHAŞ ve GAİB yetkililerinin yer aldığı 07.04.2020 tarihli ve “Maske Üretimi 4.000.000 Adet Beşiri Tekstil – Spunbond Kumaş – (.....)” konulu e-posta yazışmasıdır. Anılan e-postada Beşiri Tekstil tarafından talep edilen

maske üretimi için e-posta içeriğinde yer alan miktarda spunbond talebi iletilmektedir. E-posta yazışmasından söz konusu talebe ilişkin eşleştirilen satıcının (.....) olduğu görülmekte olup yazışmanın içeriğinde faturanın USHAŞ'a kesileceği belirtilmektedir.

- (92) Bulgu-1'de GAİB Koordinatör Başkanı'nın "DMO'nun MKE ve benzeri kurumlarda 75 milyon maske üretiminde kullanmak üzere Meltblown 7.00 usd/kg+KDV Spunbond 2.5 usd/kg+KDV bedelle kumaş talebinin üretim kapasiteleri oranında dağıtımları ekli dosyada yapılmıştır." şeklindeki ifadelerine yer verilmiştir¹⁹. Görüldüğü üzere DMO'nun kamu kurumlarında maske üretiminde kullanılmak üzere meltblown ve spunbond kumaş talepleri, USHAŞ'ın alım yaptığı dönemde belirlediği alım bedeli üzerinden gerçekleştirilmektedir. Söz konusu ileti DMO tarafından maske üretiminde kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan kumaşın Valilik ve GAİB aracılığıyla kumaş üreticisi teşebbüslerden kapasiteleri oranında temin edilmesine yöneliktir.
- (93) Sektöre ilişkin bilgi verilen bölümde GAİB'in

"...hibe karşılığı ihracat hakkı uygulamasında serbest piyasa koşulları gereği, ilgili taraflarca herhangi bir fiyat sabitlemesi yapılmamıştır. Devlet Malzeme Ofisi'nin yetkilendirilmesiyle birlikte değişen süreçte, DMO ile sözleşmeli maske, tulum ve önlük üreticisi firmaların DMO tarafından uygun görülen koruyucu ekipman üretim adetleri Gaziantep Valiliğine bildirilmektedir. Valilik tarafından Birliğimize iletilen DMO sözleşmeli firma talepleri üretim adetleriyle birlikte kumaş üreticisi firmalara iletilmektedir. Maske, tulum ve önlük üretecek firmalara ise kumaş temin edebilecekleri kumaş üreticisi firmaların listesi iletilmektedir. Üretim yapacak olan firmalar kumaş temini için kumaş üreticileriyle iletişime geçmektedir. Bu dönemde firmalar arasında bir eşleştirme yapılmamaktadır."

yönündeki ifadelerine yer verilmiştir.

- (94) Yukarıda belirtildiği üzere hibe karşılığı ihracat izni kapsamında DMO sözleşme imzaladığı üreticileri Gaziantep Valiliğine bildirmekte, maske ve tulum üreticileri Valilik tarafından GAİB'e havale edilmektedir. GAİB ise üreticilerden aldığı kumaşların kullanım detaylarını aylık olarak GAİB'e rapor edeceklerine dair noterden taahhütname olarak kumaş üreticilerine sevk etmekte, GAİB DMO sözleşmeli üreticilere tüm kumaş üreticilerinin listesini vermekte, kumaş üreticilerine ise DMO sözleşmeli firma bilgilerini bildirmektedir. Yerinde incelemelerde teşebbüslerden edinilen belgelerden de GAİB tarafından kumaş üreticisi teşebbüslere taahhütname ileten DMO sözleşmeli maske üreticisi firmalar ve Gaziantep Valiliğine başvurup kumaş talebinde bulunan kurumlar listesinin güncellendikçe gönderildiği, mükerrer satış olmaması ve işlemlerin takibi açısından hangi firma ile anlaşma yapıldığı, hangi üründen ne kadar sevk edildiği bilgisinin günlük olarak raporlanması gerektiğinin belirtildiği görülmektedir. GAİB'in DMO sözleşmeli üreticilere vermek üzere teşebbüslerden birer satış elemanı ismi ve iletişim bilgisinin kendisine bildirilmesini istediği görülmektedir.
- (95) Bulgu-1'de yer verilen ilk ileti, sektöre ilişkin düzenlemeler kısmında yer verilen Gaziantep Valiliğinin yazısına ilişkindir. (.....) ifadeleri yer almaktadır.

¹⁹ Bu bulgu Whatsapp grubundaki yazışmadan alınmış olup GAİB'in bu talepleri kumaş üreticilere e-posta yoluyla da iletilmektedir.

(96) Yukarıda yer verilen maske ve koruyucu ekipmanların üretimini/tedarikini yapanlara hibe karşılığında ihracat izni verilmesine yönelik kumaş üreticisi teşebbüslerin değerlendirmelerine yer verilecektir. (.....) tarafından gönderilen bilgi yazısında, pandemi sürecinde spunbond ürünlerinin fiyatlarına ilişkin olarak *“Bu süreçte fiyatlarımızı fazla artırmamaya özen gösterdik ki bu maske standard herkesin ihtiyacı olan bir malzeme ancak gördük ki devlet maske üreticilerinin ihracat yapmasına izin veriyor burada 0,25 kuruşa mal ettiği maskeyi malı 2,5-3 tl ye yurtdışına satıyor buradan sonra bizde fiyatlarımızda; arz talep dengesi ve piyasada oluşan fiyatları dikkate alarak yine belirli ve makul oranlarda artış yaptık”* ifadeleri yer almaktadır. Ayrıca (.....) yapılan yerinde incelemede elde edilen 17.06.2020 tarihli e-posta yazışmasında, maske üretimi için spunbond kumaş talebi olan bir müşterinin, kendisine verilen fiyatın yüksek olduğu yönündeki ifadesi üzerine anılan teşebbüs tarafından *“...hibe konusu devam ettiği için; maalesef fiyatlandırmaya dahil ediliyor.”* şeklinde cevap verildiği görülmektedir. (.....) yetkilisi tarafından ise hibe karşılığı ihracat uygulamasıyla kapasitenin iki katına çıktığı belirtilmiştir.

(97) (.....) tarafından gelen bilgi yazısında ise konuya ilişkin olarak

“maskenin imalatı için gerekli kumaşın verilmesi için firmamız geçtiğimiz 2-3 aylık süreçte göstermiş olduğu fedakarlığı her zaman gösterecektir. Ancak bizim kısıtlı kapasitemizde mevcut müşterilerimizi mağdur ederek maske üreticilerin ihracat yapmasını sağlayacak kumaş verilmesi yönünde baskı kurulması durumunda başta bebek bezi üreticileri olmak üzere tüm müşterilerimizin üretimlerinde aksamalar olacağı da dikkate alınması gerekmektedir. Özetle maske üreticisi ihracat yapacak diye yıllarca emek vererek oluşturduğumuz iç ve dış piyasadaki müşteri portföyümüzü kaybetmek istememekteyiz.”

ifadelerinin yer aldığı görülmektedir. (.....).

(98) Bulgu-2'nin müşteriye verilecek fiyat konusunda KİSBU çalışanları arasında yapılan e-posta yazışmalarına ilişkin olduğu görülmektedir. Söz konusu yazışmalarda, KİSBU çalışanının (.....) isimli müşteriye verilecek fiyat hakkında (.....) *“(.....) merhaba, müşterimize verebileceğimiz fiyatımız nedir”* ifadeleriyle danıştığı yetkili kişinin *“istedikleri bir fiyat var mı”* sorusu üzerine müşteri ile tekrar görüşme yapılarak çalışan tarafından *“Müşteri ile görüştüm müşteri ay içinde spunbond dan sürekli kullandığı için müşterimizin bayteksten aldığı fiyat (.....) dir. nakit fiyatıdır”* şeklinde bilgi verdiği anlaşılmaktadır. Bunun üzerine yetkilinin *“Tamam hemen geçsin siparişi (.....) veririz biz de beyaz için”* ifadelerini kullandığı görülmektedir. Söz konusu yazışmalardan KİSBU'nun BAYTEKS'ten alım yapan müşteriyi kazanabilmek amacıyla talep edilen ürünü aynı fiyata verebilecekleri anlaşılmaktadır. Her ne kadar müşteriye sunulan fiyat BAYTEKS tarafından sunulan fiyat ile aynı olsa da kendi ürünlerinin özellikleri ve diğer teşebbüslerin ürünlerinden farkının da müşteriye anlatılması istendiğinden bu teklifin müşteriyi kazanma amacıyla yapıldığı dolayısıyla teşebbüsler arasında rekabetin varlığına işaret ettiği değerlendirilmektedir.

(99) Bulgu-3, KİSBU çalışanları (.....) ile (.....) arasında geçen konuşmalara ilişkindir. Konuşmalarda *“moguldan alıyordu bu müşteri. fiyatı tutturmak için özel anlaşma yaptık.”* *“maskecilere şuan saldırıyoruz.”* *“bütün hepsini bağlayacağız.”* *“çalşın arkdşlr”* şeklinde yer alan ifadelerden teşebbüsün rakibi MOGUL'dan ürün alan müşteriye, özel bir teklif yaparak anlaşma sağladığı görülmekte olup maske üretimi alanında faaliyet gösteren diğer müşterileri bağlamak için de çalışma yapıldığı anlaşılmaktadır.

Konuşmaların devamına bakıldığında benzer bir anlaşmanın başka bir müşteri ile yapıldığı (.....)'nın "(.....) iş elbiseleri ilede aynı anlaşmayı yaptık" "(.....) vadeli çekle ödeme anlaştık" ifadelerinden anlaşılakta, buna karşın (.....) isimli çalışanın "(:)" "oha yani sizde" "bağlıc dye" ifadelerinden müşteri ile anlaşılan fiyatı düşük bulduğu anlaşılaktadır. Yine (.....) tarafından bu ifadelere "(.....) şuan rakipler (.....) den nakit mal satıyor", "sana düşük gelebilir ama biz şuan en pahalılarındanız" şeklinde verilen cevaplardan teşebbüslerin fiyatlamalarının farklı olduğu ve ticari çıkarları doğrultusunda birbirinden bağımsız davrandıkları değerlendirilmektedir.

- (100) Bulgu-4 de yine müşteri ile anlaşma yapabilmek için teşebbüs çalışanları arasında yapılan konuşmaya ilişkindir. Konuşmalarda (.....) isimli çalışan tarafından müşteri için açık hesap istendiği ancak (.....) tarafından müşteriyi tanımadığı için "ben veremem ona açık hesap tanımıyorum" şeklinde bir ifade kullandığı görülmektedir. Ancak (.....) tarafından müşteriyi kaybetmemek ve farklı bir rakibe geçişini önlemek amacıyla "bin tl veremezmiyiz" "ödemesini hiç aksatmıyor aslında" "(.....) almaya başlıcam dedim" "kaybetmeyelim diye yazayım sanada dedim" şeklinde ifadeler kullandığı görülmektedir. Bu yazışmalardan da yine pazarda rekabetin yaşandığı görülmekte, ayrıca müşterilerin kolay bir şekilde tedarikçi değiştirebileceğine işaret edilmektedir.
- (101) Bulgu-5'te yer alan konuşmalarda yine Bulgu-4'dekine benzer şekilde KİSBU çalışanlarından (.....) isimli çalışanın bazı müşterilere açık hesap verilmesine ilişkin (.....) isimli çalışan ile yaptığı yazışmalara ilişkindir. (.....) tarafından kullanılan "vermeyelim açık hesap şu dönemde" "riskli bir dönemdeyiz" "dikkat et" "piyasada ürün yok zaten" şeklindeki ifadelerle karşı (.....) tarafından verilen "Anladım Abi Ama bunlara norma tela vermiyorum. parça vs. gibi değerlendirip alıyordum bir tek düzenli iş güvenliği o önemli o normalde mogul ile çalışıyor ben onu bu dönemde çevirdim çevirdim şu an parçalardan faydalanıp güzel hizmet veriyorum." şeklindeki yanıtta, MOGUL'dan ürün alan bir müşteriyi kendilerine çevirmeye çalıştıkları anlaşılaktadır. Bu yazışmalar da, rakip teşebbüslerin müşterilerini kazanabilmek için müşterilere açık hesap kullandırma yönünde zaman zaman çalışanlar arasında müşteri özelinde konuşmalar yapıldığına, dolayısıyla teşebbüsün izleyeceği ticari politikaya rakiplerden bağımsız bireysel olarak karar verildiğine işaret etmektedir.
- (102) Bulgu-6 ve Bulgu-7 ve Bulgu-10 KİSBU satış yöneticisi tarafından (.....) gönderilen piyasada yer alan perakende ürün fiyatlarına ilişkin olup e-postalarda (.....) isimli teşebbüsler tarafından uygulanan fiyat bilgileri yer almaktadır. Söz konusu yazışmalardan, bu e-postaların hangi ürüne ilişkin olduğu, rakip teşebbüslerin fiyat bilgisine ne şekilde erişildiği veya hangi amaçla gönderildiği bilgisi ilk aşamada anlaşılammamaktadır.
- (103) Söz konusu bulgularla ilgili olarak teşebbüs yetkilileri tarafından yapılan açıklamalar;
 "(.....)"
 şeklindedir.
- (104) Yerinde incelemelerde elde edilen bulgular incelendiğinde Bulgu-2, Bulgu-5 ve Bulgu-12'den KİSBU'nun doğrudan BAYTEKS ve MOGUL ile rekabet içerisinde olduğu ve Bulgu 2'de geçen "Müşteri ile görüştüm müşteri ay içinde spunbond dan sürekli kullandığı için müşterimizin bayteksden aldığı fiyat (.....) dir." ifadelerinden teşebbüslerin anlaşma yapmaya çalıştığı müşterilerden rakiplerin fiyatlarını öğrenebildiği anlaşılaktadır. Yine KİSBU ile BAYTEKS arasındaki rekabete doğrudan işaret eden Bulgu-2'de yer alan yazışmanın (.....) tarafından (.....)'ya iletildiği tarih ile,

satış yöneticisi (.....) tarafından KİSBU Yönetim Kurulu Başkanı (.....)'ya piyasadaki perakende fiyatlarının sunulduğu Bulgu-6 ile aynı; rakiplerin müşterilerini kazanma amacıyla yapılan konuşmaların olduğu Bulgu-5 ve Bulgu-10 ise piyasa perakende fiyatları ile ilgili bilginin bulunduğu Bulgu-6 ve Bulgu-7'den sonraki tarihlidir. Buradan hareketle teşebbüsün piyasadaki ve müşterilerden elde ettiği verileri rekabet etmek amacıyla kullandığı anlaşılmaktadır. Bulgu-10'da yer alan *"bizde bakıp ona göre fiyat vericez birazdan istişare için çağıracağam"* ifadelerinden de teşebbüsün elde ettiği bu bilgileri, fiyat politikalarını belirlemek için kullandıkları anlaşılmaktadır. Teşebbüs yetkilileri tarafından yapılan açıklamalar da dikkate alındığında Bulgu-6, Bulgu-7 ve Bulgu-10'da yer alan teşebbüslere ilişkin fiyat bilgilerinin teşebbüsün bireysel pazar araştırması yoluyla elde etmiş olduğu değerlendirilmektedir.

- (105) Bulgu-8, KİSBU çalışanı (.....) tarafından potansiyel bir müşteri hakkında (.....)'ya yaptığı bilgilendirmeye ilişkindir. Söz konusu bilgilendirmede tulum üretecek olan (.....) isimli firmanın ürün almaya başlamadan önce (.....) ve bazı firmalarla görüştüğü ancak (.....) ürün almaya başladığı belirtilmektedir. (.....) tarafından işlemlere başlandığında kendilerini dâhil etmeleri terminleri öne çekebilecekleri müşteriye ifade edilmiş bunun üzerine, müşteri tarafından yüksek adetlerde üretim yapacaklarından en az dört firmayla çalışacakları müşteri tarafından belirtilmiştir. E-postanın son kısmında yer alan *"bu işin mutlaka bize düşen kısmını yada daha fazlasını almamız lazım olmazsa tekrar ziyarete gidilebilir"* şeklindeki ifadeler teşebbüslerin birden fazla tedarikçi ile çalışan müşterilere mümkün olduğunca rakiplerinden fazla ürün satma ve kazanç elde etme çabasını göstermektedir. Yine *"bizi de dahil edin terminleri öne çekeriz"* ifadelerinden anlaşılabilir için müşteriye öncelik tanınacağı da anlaşılmaktadır.
- (106) Bulgu-9'da KİSBU Yönetim Kurulu Başkanı (.....) tarafından aynı teşebbüsün (.....) gönderilen ve bilgi kısmında aynı teşebbüsten (.....) yer aldığı e-posta iletilisinde *"Dün Akınalla görüştüm terminler 4-6 aymış,sipariş almayın diyorlarmış,maske ve tuluma çok mal veriyorlarmış,bilginiz olsun,biz spunlace olarak maskede ne kadar aktifiz?"* ifadeleri görülmektedir. Söz konusu e-postada (.....) kendisine yöneltilen soruya binaen *"Her maskeciye numunelerimizi verdik. Kağıtlı ürünlerin hepsini 1 hafta – 10gün içinde göndereceğim. Yeşil-mavi-beyaz farketmez. Spunlace olarak numune verdiğimiz yerleri de bugün tekrar bir arayıp görüşüp bilgi geçerim Size"* şeklinde cevap vermekte ve ilk e-postanın bilgi kısmında yer alan (.....) bu cevaba *"Ucuz fiyat vermeyelim"* şeklinde dönüş yapmaktadır. Söz konusu e-posta ilk aşamada rekabet hukuku kapsamında bilgi değişimi gerçekleştirildiğine yönelik şüphe uyandırmaktadır.
- (107) Söz konusu e-posta yazışmasında yapıldığı belirtilen görüşmeye ilişkin bilgi almak adına raportörler tarafından KİSBU ve AKINAL yetkilileri ile telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşmede, (.....) tarafından AKINAL'dan, (.....) çapraz spunlace alımlarının olduğu, e-posta yazışmasında bahsi geçen görüşmenin de çapraz spunlace alımına yönelik olduğu, Kasım-Aralık 2019 tarihleri döneminde de AKINAL'dan spunlace alımlarının bulunduğu, ürün alımı için yapılan görüşmede AKINAL tarafından kendilerine spunlace ürününün teslimi için bir ay gibi uzun bir termin süresinin verildiği, (.....) ifade edilmiştir. (.....), müşterilerin AKINAL'ın kendilerine verdiği termin süresinin 4-6 ay arasında olduğunu ifade ettiğini, müşterilerden AKINAL'ın maske için spunlace kumaş sattığı yönünde bilgiler aldıklarını ve bunun üzerine söz konusu e-postayı (.....) gönderdiğini ifade etmiştir.
- (108) İlgili e-posta yazışmasında yalnızca *"Dün Akınalla görüştüm"* ifadesinin yer alması sebebiyle görüşmenin AKINAL'ın hangi yetkilisi ile yapıldığı anlaşılamamaktadır. Raportörler tarafından AKINAL'ın Satış ve Pazarlama Müdürü (.....) aranmış olup

yapılan görüşmede (.....) tarafından özetle kendisinin KİSBU ile anılan tarihte bir görüşmesinin olmadığı, görüşmeyi ekibinden biri yapmış ise de bu konuda bir bilgisinin olmadığı, e-posta içerisinde yer alan ifadelerin doğru olmadığı, şöyle ki AKINAL'ın tulum sektörüne ürün vermediği, sadece maske sektörüne meltblown ürünü verdiği ifade edilmiştir. Görüşmenin devamında spunlace ürününü tulum ve maske sektörüne vermedikleri, spunlace ürününün maske için kesinlikle uygun olmadığı, KİSBU'nun spunlace üretiminin olduğu ancak aynı zamanda piyasadan da bu ürünü alıp sattığı, KİSBU'nun pandemi döneminde sadece düz hattını²⁰ çalıştırmış olabileceği ve bu nedenle piyasadan çapraz hatta üretilmiş ürün almış olabileceği, spunlace için olan termin sürelerinin 2-4 hafta olduğu, Mart ayında da sürelerin bu şekilde olduğu, ancak bir müşterinin çok yüklü bir alım yapma talebi olması durumunda yine belirli bir miktarını karşılamaya çalıştıkları, ancak kalan kısımlar için termin süresinin uzun olmuş olabileceği ifade edilmiştir.

- (109) (.....) e-postada belirtilen görüşmeyi kendisinin yapmadığını ifade etmesi üzerine (.....) görüşmenin kiminle gerçekleştirildiği sorusu yöneltilmiştir. (.....) ile görüşüldüğünün öğrenilmesi üzerine AKINAL'ın İstanbul Satış ve Pazarlama Uzmanı (.....) ile telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşmede teşebbüs çalışanı tarafından yapılan açıklamalar şu şekildedir:

“KİSBU'nun çapraz üretim hattında üretilen spunlace kumaş talebine ilişkin görüştükleri, söz konusu görüşmenin (.....) ile gerçekleştirildiği,

KİSBU'nun üretim yapmadığı spunlace ürününü piyasadan aldığı, bildiği kadarıyla (.....), AKINAL'dan önceden de alım yaptığı, KİSBU'nun düz hattaki ürünlere ilişkin taleplerinin hiç olmadığı,

Mart ayındaki taleplerinin çapraz ürüne yönelik olduğu, ancak o sırada AKINAL'ın ıslak havlu için spunlace kumaş diğer deyişle düz hattaki üretimlerinin yoğun olduğu, makineyi düz üretime çevirdikleri için düz üretim yaptıkları ve yoğun oldukları, terminlerinin çok uzun olduğu,

Termin bilgisini KİSBU'ya 4 ay olarak verdikleri, 6 ay olarak vermedikleri,

Islak havlu için üretimde yoğunluk olmadığına termin sürelerinin 2-4 hafta olduğu,

Söz konusu belgede geçen sipariş alınmamasına ilişkin olarak kendilerinin sipariş almama gibi bir durumlarının olmadığı, uzun terminin kabulü halinde sipariş aldıkları,

Söz konusu belgede geçen maske ve tulum çok mal verildiğine ilişkin olarak ise spunlace kumaş için böyle bir ifade kullanılmadığı, KİSBU'ya meltblown satışlarının olmadığı ve anılan konuşmada meltblown ürünün de gündeme gelmediği, ayrıca anılan konuşmada maske ve tulum özelinde hiçbir şey konuşulmadığı, ancak pandemi dolayısıyla yaşanan yoğunluktan bahsedildiği,

Üretimlerinin ağırlık olarak spunlace ürününe yönelik olduğu, tulum sektörü için spunlace üretimlerinin olmadığı, maske üretimine yönelik spunlace ürünü vermedikleri,

²⁰Aynı telefon görüşmesinde spunlace kumaşın düz ve çapraz hattaki üretimine göre kullanıldığı sektörün farklılaştığı, teknik tekstilde çapraz hatta üretilen spunlace kumaşın ıslak mendil üretimi içinse düz hatta üretilen spunlace kumaşın kullanıldığı, (.....).

Kendi bilgileri haricinde müşterilerinden spunlace ürün olarak maske ve tulum üretiminde kullananlar olmuşsa da bu konu hakkında bilgi sahibi olmadıkları”

ifade edilmiştir.

- (110) Öncelikle belirtmek gerekmektedir ki her iki tarafla da yapılan telefon görüşmesinden KİSBU'nun AKINAL'dan spunlace alımı olduğu anlaşılmaktadır. Dosya kapsamında edinilen AKINAL'ın yurt içi satışlarına ilişkin verilerden de KİSBU'nun AKINAL'dan Aralık 2019 ve Şubat 2020 tarihlerinde spunlace alımı yaptığı tespit edilmiştir. Söz konusu telefon görüşmelerinde KİSBU ile AKINAL arasındaki görüşmelerin tam olarak hangi yetkililer arasında gerçekleştirildiği bilgisi ile AKINAL tarafından spunlace ürünü için KİSBU'ya verilen termin süresi bilgisi tam olarak örtüşmemektedir. Öte yandan, AKINAL İstanbul Satış ve Pazarlama Uzmanı (.....) tarafından anılan görüşmede maske ve tulum özelinde bir konuşmanın olmadığı yönündeki beyanı, KİSBU'nun bu bilgiyi AKINAL'dan değil müşterilerden aldığı yönündeki açıklamasını destekler niteliktedir. Ayrıca her ne kadar (.....) tarafından "...maske üretimine yönelik spunlace ürünü vermedikleri, Kendi bilgileri haricinde müşterilerinden spunlace ürün olarak maske ve tulum üretiminde kullananlar olmuşsa da bu konu hakkında bilgi sahibi olmadıkları” belirtilmişse de önceki bir tarihte yapılmış telefon görüşmesinde²¹ (.....) "AKINAL'dan spunlace tedarik eden teşebbüslerin maske üreticisi olmadıkları" yönündeki ifadesi, KİSBU'nun da açıklamaları ile birlikte değerlendirildiğinde böyle bir bilgi aktarımının müşteriler kanalıyla yapıldığı yönündeki kanaati kuvvetlendirmektedir. Teşebbüsler arasında yapılan görüşmeye ilişkin olarak belirtilmesi gereken KİSBU'nun zaman zaman AKINAL'dan spunlace ürünü alımı olması sebebiyle aralarında termin süresine ilişkin bir konuşmanın olmasının ticaretin olağan akışına uygun olduğudur. KİSBU'nun, AKINAL'ın maske ve tulum üretimine ilişkin spunlace satışının çok olduğu yönündeki bilgisinin müşteri kaynaklı olduğu değerlendirilmekte, zira AKINAL yetkilisi (.....) tarafından kendilerinden spunlace tedarik eden teşebbüslerin maske üreticisi olmadıkları belirtilmektedir. Bu bağlamda, rakipler arasında üçüncü taraflar yoluyla dolaylı bir paylaşımın da olmadığı anlaşılmaktadır. Anılan sebeplerle rekabetçi endişenin doğmadığı değerlendirilmektedir.

I.6.2. 4054 sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (111) Önaraştırma kararının konusunu dokumasız kumaş üretiminde faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlarında Covid-19 salgınından itibaren ciddi oranda artış olduğu iddiası üzerine 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin tespiti oluşturmaktadır.
- (112) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca,
- "belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."*
- (113) Kanun'un 6. maddesinde ise, *"Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır."* denilmektedir. Dosya kapsamındaki aşırı fiyat iddiası ise,

²¹ AKINAL Satış ve Pazarlama Müdürü (.....) ile 20.07.2020 tarihinde de telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Anılan görüşme spunlace ürününün özellikleri, bu ürünün meltblowna ikame bir ürün olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği ve ayrıca meltblown ürünü ile DMO sözleşmeli teşebbüslere yapılan satışlarına ilişkin olarak yapılmıştır.

Kurul ve Danıştay içtihatları çerçevesinde hâkim durumun kötüye kullanılması hallerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Kanun 6. maddesi kapsamında bir ihlalden bahsedebilmek için hâkim durum ve bu durumu kötüye kullanma şartlarının birlikte olması aranmaktadır. Dosya kapsamındaki ürün pazarlarından spunbond pazarında teşebbüslerin pazar payları incelendiğinde, söz konusu payların önaraştırma tarafı teşebbüslerin hâkim durumda olabileceğine işaret etmediği görülmüştür. Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir inceleme yapılmamıştır.

- (114) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ilk fıkrasının temel amacı, rekabetin gereği olarak her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, bağımsız olarak belirlemesidir. Rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların varlığı durumunda, teşebbüslerin bağımsız davranışlarının yerini anlaşma taraflarının ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almakta olup bu tür anlaşmalar, piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkisiz kullanılmasına ve oluşan toplam refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açmaktadır. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf olan teşebbüsler, normal rekabet şartları içerisinde elde edemeyecekleri kârlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olmakta ve böylece piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemlerini engellemektedir.
- (115) Rekabet hukukunda anlaşma kavramı borçlar hukukundaki "sözleşme" kavramından daha geniş bir kavramı ifade etmekte ve bağlayıcı olma, yazılı şekil, yükümlülüklerin ifa edilmemesi halinde uygulanacak yaptırımın düzenlenmesi yahut yürürlük koşulları gibi herhangi bir şekil şartı aranmamaktadır.
- (116) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları ise;

"Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir."

hükümlerini haizdir. Ayrıca anılan maddenin gerekçesinde "teşebbüsler arasında bir anlaşmanın varlığı tespit edilemese bile, teşebbüsler arasında kendi bağımsız davranışları yerine geçen bir koordinasyon veya pratik bir işbirliği sağlayan doğrudan veya dolaylı ilişkiler de eğer aynı sonucu doğuruyorsa yasaktır" denilerek uyumlu eylem kavramına açıklık getirilmiş ve söz konusu karineye ilişkin olarak

"Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların yasaklandığı bir hukuk düzeninde genellikle bu tür anlaşmalar gizli yapılmakta ve bunların varlığının ispatı oldukça güç, bazen de imkansız olmaktadır. Bu nedenle Maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hallerin varlığı halinde teşebbüslerin uyumlu eylem içinde oldukları karinesi kabul edilmiştir. Böylelikle uyumlu eylem içinde olmadıklarını ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş bulunmakta ve ispat güçlüğü nedeniyle Kanunun işlemez hale gelmesinin önlenmesi amaçlanmıştır"

ifadelerine yer verilmektedir.

- (117) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlalinden bahsedebilmek için teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı bir danişıklı ilişki içinde bulunmaları gerekmekte, bu danişıklı ilişki

ise anlaşma, uyumlu eylem ya da teşebbüs birliği kararı şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Dolayısıyla yapılacak değerlendirme bakımından asıl önemli olan hususun, anlaşma ile uyumlu eylem arasındaki ayırım değil, 4. madde kapsamındaki uzlaşmalar veya danışıklı ilişkiler ile salt paralel davranışlar/bilinçli paralellikler arasındaki farkın belirlenmesi olduğu kabul edilmektedir. Bu çerçevede anlaşma ve uyumlu eylem kavramları birlikte de kullanılabilir²².

- (118) Bilgi değişimine yönelik içtihadı bakıldığında ise bilgi değişimi, iki veya daha fazla teşebbüsün tek yanlı yahut karşılıklı olarak rekabetçi kararlarına etki eden her türlü ticari bilgilerini paylaşmaları olarak tanımlanabilmektedir. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerinin gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararları etkileyecek bilgiyi rakiplerine vermeyi amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimleri uyumlu eylem kapsamında değerlendirilmektedir. Teşebbüslerin, gerçekleştirdikleri doğrudan veya dolaylı bilgi değişimleri ile pazara yön vermeleri ya da gelecekteki davranışlarına ilişkin rakipleri nezdindeki belirsizlikleri azaltmaları veya ortadan kaldırmaları koordinasyonun varlığını göstermek için yeterli görülmektedir.
- (119) 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı otomotiv pazarında faaliyet gösteren çeşitli teşebbüslerin ticari sır niteliğindeki stok, hedef ve satış stratejisine ve toplantı ve/veya kişisel iletişim yoluyla fiyat stratejisine ilişkin bilgilerin paylaşımına yönelik görüşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil ettiği iddiasının değerlendirildiği kararda, teşebbüslerin belirli şekilde davranmak hususunda aleni bir irade uyuşması söz konusu olmamakla birlikte, koordinasyona yol açacak anlaşma araçlarını benimsemeleri veya bu araçlara bilinçli olarak katılmaları durumunda uyumlu eylemin varlığından söz edilebileceği ifade edilmektedir. Bu itibarla amacın rekabeti sınırlayıcı olmasının ihlalin varlığı açısından yeterli olduğu hususu bakımından, anlaşma ile uyumlu eylem arasında herhangi bir farklılık olmadığı, uyumlu eylemin varlığı halinde de rekabeti sınırlayıcı amacın mevcut olması durumunda, ayrıca piyasada bu yönde bir etkinin ortaya çıkıp çıkmadığı tespitinin gerekli olmadığı dile getirilmektedir²³.
- (120) Burada belirtmek gerekir ki fiyat, arz miktarı, satış stratejisi, maliyet gibi stratejik verilere ilişkin bilgiler içeren iletişimler tek taraflı olarak sunulduğunda dahi rekabet ihlali olarak değerlendirilebilmektedir. Nitekim belirtilen nitelikte bir iletiyi alan teşebbüs, rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmanın tarafı olmayacağını derhal ve açıkça karşı tarafa bildirmedeği sürece anlaşmaya zımnen irade göstermiş sayılacaktır. Zira rakiplerinden değinilen unsurları taşıyan bir ileti alan teşebbüsün, sözü edilen bilgileri kendi ticari politikalarında dikkate almamasının mümkün olmadığı kabul edilmektedir²⁴. Teşebbüs için geleceğe ilişkin belirsizlik azalmakta, fiyatlama kararları bu bilgiye göre şekillenmektedir.
- (121) Belirtildiği üzere, teşebbüsler arasındaki rekabetin, koordinasyon yoluyla engellenmesinin tespit edilmesi için, hayata geçirilmiş somut bir planın varlığına her

²² Rekabet Kurulunun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı, 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı, 14.01.2016 tarihli ve 16-02/44-14 sayılı kararları, Ankara 2. İdare Mahk. 2014/1373 E: sayılı kararı, Danıştay 13. Dairesinin 2015/4548 E. sayılı kararı

²³ Benzer kararlar için bkz. 24.02.2004 tarih ve 04-16/123-26 sayılı kararın Danıştay tarafından iptali üzerine alınan 02.02.2006 tarih ve 06-08/121-30 sayılı, 24.04.2006 tarih ve 06-29/355-87 sayılı, 03.11.2006 tarih ve 06-80/1034-299 sayılı, 03.08.2007 tarih ve 07-64/794- 291 sayılı kararlar, 04.07.2007 tarih ve 07-56/672-209 sayılı karar, 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı karar.

²⁴ Rekabet Kurulunun 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı.

durumda ihtiyaç duyulmamaktadır. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerinin gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararları etkileyecek bilgiyi rakiplerine vermeyi amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimleri uyumlu eylem kapsamında değerlendirilmektedir.

(122) Dosya özelinde, yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde anılan iddialarla ilgili olabilecek nitelikteki bulgulara ilişkin olarak yapılan değerlendirmelerde;

- Gaziantep Valiliği tarafından alınan kararlar ve kumaş üreticisi teşebbüslerin satışlarına getirilen bazı kısıtlamalar ile USHAŞ ve DMO'nun maske üretimi için gereken kumaş talebinin USHAŞ ve DMO tarafından belirli fiyatlar üzerinden karşılanmasına yönelik talimatlar,
- Bazı teşebbüsler arasında rekabetin varlığına işaret eder nitelikte yazışmalar,
- Teşebbüslerin müşteriler aracılığıyla rakip teşebbüslerin fiyatlarını öğrenebildikleri ve müşteri özelinde çalışmalar yaparak her müşteri için bireysel fiyat hedefleri oluşturduklarına yönelik belgeler,
- Hangi ürüne ilişkin olduğu ve rakip teşebbüslerin fiyat bilgisine ne şekilde erişildiği bilgisi ilk aşamada anlaşılabilen, ancak teşebbüsün bireysel pazar araştırması yoluyla elde edebileceği düşünülen bilgiler,

olarak sıralanabilecek bilgi ve belgelere yer verilmiştir.

(123) Söz konusu bilgi ve belgelerin yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde incelenmesinin ardından, ihlal olarak nitelendirilebilecek bir bilgi veya belgenin mevcut dosya kapsamında yer almadığı kanaatine ulaşılmıştır.

(124) Bu noktada 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında soruşturma açılması için gereken makul şüphenin bulunup bulunmadığına yönelik teşebbüslerin ekonomik verileri incelenmiştir. Bu amaçla, tablolar ve grafikler üzerinde yapılan analizlere geçmeden önce önaraştırma taraflarından FLOKSER ile ilgili ayrı bir değerlendirme yapılması yerinde olacaktır. FLOKSER tarafından kendilerinin çeşitli örgü kumaşlar ve iğneleme tekniği (*needle punch*) ile dokumasız kumaşlar ürettiği belirtilerek pandemi dönemine kadar üretilen dokumasız kumaşların kendi suni deri üretimlerindeki yarı mamul ihtiyacını karşılamak üzere kullanıldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte pandemi nedeniyle 2020 yılı Mayıs ayından itibaren (.....) spunlace üretimlerinin başladığı ve Mayıs ve Haziran aylarında toplam (.....) kg seviyesinde üretimleri bulunduğu, pazar paylarının (.....)'in altında olduğu ifade edilmiştir.

(125) Yerinde incelemeler ile edinilen bilgi ve bulgular çerçevesinde FLOKSER'in ihlale yönelik eylemlerine rastlanılmadığından ve spunbond üretimleri de bulunmadığından, yapılan analizlerde FLOKSER'e yer verilmemiş olup FLOKSER ile ilgili olarak dosya kapsamında ayrıca bir değerlendirme yapılmamıştır.

(126) Hakkında inceleme yapılan diğer teşebbüslere ilişkin ise, spunbond kumaş türünde, gerek tüm satışlar gerek kamuya yapılan satışlar hariç olarak yapılan fiyat analizinde 2019 yılı boyunca fiyatların yatay seyrettiği, 2020 yılı başlarından itibaren yükseldiği görülmektedir. Covid-19 salgınının başlaması ile birlikte 2020 yılından itibaren meydana gelen fiyat artışlarında talebin etkisinin görülebilmesi amacıyla Grafik-3 ve Grafik 4'te önaraştırma tarafı teşebbüslerin fiyatları ile pazardaki toplam talep miktarı karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda teşebbüslerin tüm satışları baz alındığında 2020 yılı Ocak-Haziran döneminde teşebbüslerin ortalama ağırlıklı fiyatlarının 2019 yılının aynı

dönemine göre %39 oranında arttığı, toplam talebin de %34 oranında arttığı görülmektedir. Dolayısıyla teşebbüslerin bu dönemdeki fiyat artışlarının talepteki artış ile desteklendiği anlaşılmaktadır.

- (127) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde dosya kapsamında hakkında inceleme yapılan teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı anlaşma/uyumlu eylemin varlığına işaret eder nitelikte bulgu ve belgenin bulunmadığı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (128) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca

- Apeks Dokusuz Örgüsüz Teknik Tekstil Destek Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Ritaş Kimya ve Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş.
- Teymur Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Kisbu Dokusuz Örgüsüz Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Bilnur Plastik Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Feliks Plastik Laminasyon ve Ambalaj Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Flokser Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Akel İnşaat Taahhüt Otomotiv Tekstil Kuyumculuk Gıda Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

hakkında soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.